

Teresa Wójcik

Muzyka

Program nauczania muzyki w klasach IV-VII
(II etap edukacji)

SPIS TREŚCI

I. Podstawa programowa kształcenia ogólnego

II. Charakterystyka programu i warunki jego realizacji

III. Szczegółowe cele kształcenia i wychowania

Treści nauczania, sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania i przewidywane osiągnięcia uczniów

Aktywność muzyczna:

Śpiew

Granie na instrumentach

Taniec i ruch przy muzyce

Słuchanie muzyki

Twórczość muzyczna i ruchowa

Wiadomości o muzyce:

Wiadomości z zakresu zasad muzyki, wiadomości o instrumentach

Wybrane zagadnienia z zakresu historii muzyki, folkloru ludowego, tańców narodowych i towarzyskich

Tematyka zajęć muzycznych w klasach IV-VII

IV. Kryteria oceny osiągnięć edukacyjnych uczniów z przedmiotu *Muzyka*

V. Metody sprawdzania postępów i osiągnięć ucznia

VI. Kryteria oceny osiągnięć edukacyjnych uczniów w skali ocen szkolnych

I. PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO - MUZYKA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. **Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna. Uczeń** indywidualnie i zespołowo muzykuje, tworzy i improwizuje proste struktury dźwiękowe i układy ruchowo-taneczne, przedstawia cechy i charakter wykonywanych utworów werbalnie i pozawerbalnie, rozwijając swoje zdolności i umiejętności muzyczne, preferencje oraz umiejętności wartościowania wytworów kultury.
- II. **Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.** Uczeń rozumie podstawowe pojęcia i terminy muzyczne niezbędne w praktyce wykonawczej, percepcji oraz prowadzeniu rozmów o muzyce, poszukiwaniu informacji i twórczym działaniu, dostrzegając przy tym wzajemne relacje między nimi.
- III. **Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym.** Uczeń interpretuje zjawiska związane z kulturą muzyczną, słucha muzyki, rozpoznaje, rozróżnia i omawia jej cechy, przedstawia własny stosunek do słuchanego i wykonywanego repertuaru, jest świadomym odbiorcą sztuki.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:

a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego, b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),

c) kanony;

2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;

3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;

4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.;

5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

a) struktury melodyczne,

- b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),
- c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),
- d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

- 1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub / i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet / flecik polski, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, metalofon, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych:
 - a) schematy rytmiczne, b) melodie,
 - c) proste utwory,
 - d) akompaniamenty;
- 2) gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);
- 3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;
- 4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
 - a) proste struktury rytmiczne,
 - b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,
 - c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:

- 1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;
- 2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne:
 - a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka,
 - b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu),
 - c) wybranych tańców różnych narodów,
 - d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);
- 3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości): a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności),
b) muzyki jazzowej i rozrywkowej,
c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,
d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;

2) rozpoznaje ze słuchu:

a) brzmienie instrumentów muzycznych,
b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,
c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje,
d) polskie tańce narodowe,
e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy;

3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączy muzykę z innymi obszarami wiedzy):

a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,
b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki,
c) werbalizuje emocje i odczucia,
d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:

1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).

2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:

1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;

- 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
- 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę;
- 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).

3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:

- 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;
- 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne);
- 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

- 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokально-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne);
- 2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);
- 3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;
- 4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.

5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:

- 1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;
- 2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;
- 3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.

6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).

8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

- 1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
- 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
- 3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
- 4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
- 5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i, muzyczne portfolio;
- 6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);
- 7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
- 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
- 9)** stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

II. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU I WARUNKI JEGO REALIZACJI

Program nauczania *Muzyka* przeznaczony jest do realizacji zajęć muzycznych w klasach IV – VII szkoły podstawowej.

W programie zawarte zostały treści nauczania realizujące wymagania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania oraz przewidywane osiągnięcia uczniów.

Treści nauczania uwzględniają różne formy aktywności muzycznej, takie jak:

- śpiew,
- gra na instrumentach (odtworzenie muzyki),
- taniec i ruch przy muzyce,
- słuchanie muzyki (percepcja muzyki),
- twórczość muzyczna i ruchowa,

które kształtują predyspozycje i zdolności uczniów oraz wpływają na ich muzyczny rozwój.

Do każdej formy aktywności zaproponowany został repertuar muzyczny, na który składają się: pieśni i piosenki o różnym charakterze i tematyce, utwory do grania, utwory do słuchania reprezentatywnych kompozytorów polskich i światowych oraz inne teksty kultury wykorzystywane do wspomagania działań muzycznych, np.: rytmizacji tekstów, ćwiczeń dykcyjnych, tworzenia muzycznych ilustracji.

W treściach nauczania uwzględniono też wybrane wiadomości teoretyczne, które wspomagają muzyczne działania ucznia, systematyzują i poszerzają jego wiedzę, takie jak:

- podstawowe wiadomości z zakresu zasad muzyki i głównych form muzycznych,
- klasyfikacja instrumentów muzycznych,
- wybrane zagadnienia z zakresu historii muzyki, folkloru ludowego, tańców narodowych i towarzyskich.

W programie zamieszczony został przykładowy rozkład tematów lekcji muzyki do klasy IV, V, VI i VII na cały rok nauczania.

Realizacja programu nauczania *Muzyka* w klasach IV-VII szkoły podstawowej daje możliwość wyposażenia ucznia w niezbędny zakres umiejętności i wiadomości, który potrzebny jest do jego ogólnego rozwoju. Rozwija jego zdolności i zainteresowania muzyczne, ekspresję twórczą, wrażliwość estetyczną, odkrywa przed nim świat muzycznej kultury polskiej i europejskiej oraz zachęca do czynnego uczestnictwa w życiu artystycznym szkoły i środowiska.

Program daje nauczycielowi możliwość dostosowania wymagań edukacyjnych do całego zespołu klasowego, ale również zindywidualizowania procesu kształcenia poprzez dokonywanie wyboru zagadnień szczegółowych, procedur osiągania celów i

stopnia trudności repertuaru muzycznego. Mając na uwadze pracę z uczniem zdolnym w programie zostały wyróżnione treści, które wymagają od uczniów wykazania się własną inwencją twórczą lub poszerzają jego wiadomości w danym zakresie. Ujęcie tabelaryczne treści nauczania nadaje przejrzystości konstrukcji programu i w znacznym stopniu ułatwia nauczycielowi odszukanie interesujących zagadnień.

Warunki realizacji programu

Zajęcia z uczniami powinien prowadzić nauczyciel o pełnych kwalifikacjach zawodowych, który posiada wykształcenie w zakresie edukacji muzycznej.

Sala muzyczna powinna być wyposażona w:

- instrument klawiszowy,
- tablicę z pięciolinia,
- instrumenty perkusyjne (melodyczne i niemelodyczne), dęte (flety podłużne), strunowe (gitary), keyboard,
- tablicę multimedialną lub rzutnik multimedialny i ekran,
- dobrej jakości odtwarzacz płyt CD,
- aparaturę do nagrywania i nagłaśniania dźwięku,
- fonotekę muzyczną,
- komputer z dostępem do Internetu i z oprogramowaniem muzycznym,
- plansze dydaktyczne,
- dobrze wyposażoną biblioteczkę w postaci księgozbioru i zasobów multimedialnych.

Szkoła powinna stwarzać uczniom warunki do publicznej prezentacji nabytych umiejętności muzycznych poprzez udział w konkursach, przeglądach muzycznych, okazjonalnych programach artystycznych.

Lekcje muzyki powinny być uzupełniane innymi formami zajęć, np. udziałem uczniów w :

- szkolnych koncertach muzycznych,
- koncertach filharmonicznych,
- lekcjach muzealnych,
- spotkaniach z artystami,
- projektach interdyscyplinarnych: klasowych, szkolnych, środowiskowych,
- wycieczkach do różnych instytucji kultury.

III. SZCZEGÓŁOWE CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

- Wyposażenie uczniów poprzez działania praktyczne w niezbędną wiedzę i umiejętności muzyczne.
- Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień muzycznych.
- Rozwijanie, kreatywności i twórczych postaw uczniów poprzez improwizację, tworzenie i eksperymentowanie.
- Poznanie dorobku polskiej i europejskiej kultury muzycznej, docenianie jej roli w światowym dziedzictwie kulturowym.
- Zachęcanie uczniów do pełnego i świadomego udziału w kulturze muzycznej.
- Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, miłości do swojej małej ojczyzny.
- Kształtowanie postawy patriotycznej, szacunku dla polskiej tradycji,
- Ukazywanie właściwej postawy wobec polskiej kultury narodowej.
- Kształcenie wrażliwości estetycznej uczniów.
- Wpływ poprzez sztukę na obyczaje i kulturę uczniów.
- Rozwijanie umiejętności pracy w zespole, poczucia odpowiedzialności za jakość i efekty wspólnego działania.
- Kształtowanie postawy tolerancji i szacunku wobec odmienności obcych kultur.
- Włączanie uczniów do organizacji życia muzycznego środowiska i aktywnego w nim współdziałania

III. TREŚCI NAUCZANIA, SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW I PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA

UCZNIĄ Aktywność muzyczna

Śpiew

Treści nauczania	Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
☐ wykonywanie ćwiczeń głosowych, ☐ śpiewanie pieśni patriotycznych i historycznych, ☐ śpiewanie piosenek o tematyce szkolnej, z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego, ☐ śpiewanie kanonów dwu-, trzygłosowych, ☐ śpiewanie pieśni i przyśpiewek ludowych, ☐ śpiewanie piosenek opartych na rytmach tanecznych, ☐ śpiewanie pieśni artystycznych wybranych kompozytorów polskich (S. Moniuszko, F. Chopin), ☐ śpiewanie popularnych tematów melodycznych z operetek, musicali, filmów muzycznych, ☐ śpiewanie solmizacją melodii piosenek i innych jednogłosowych	☐ wykonywanie ćwiczeń emisyjnych, dykcyjnych i oddechowych, ☐ tworzenie głosowych sygnałów dźwiękowych, zastosowanie ich w ilustracjach muzycznych do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów, ☐ analiza materiału dźwiękowego pieśni i piosenek (określenie nastroju, tempa i dynamiki), ☐ rytmiczna recytacja tekstu piosenek, ☐ śpiew z obserwacją linii melodycznej, ☐ wystukiwanie trudniejszych rytmicznie taktów piosenek, ☐ śpiewanie piosenek z taktowaniem, ☐ śpiewanie pieśni i piosenek a cappella i z akompaniamentem nauczyciela lub towarzyszeniem nagrania z płyty CD, ☐ śpiewanie ze słuchu oraz zapisów nutowych wzorów melodycznych, z	☐ wykonuje prawidłowo ćwiczenia emisyjne, dykcyjne i oddechowe, rozumie potrzeby stosowania zasad higieny głosu i słuchu, ☐ śpiewa z pamięci <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> zachowując uroczysty charakter pieśni oraz właściwą postawę w czasie jego wykonania, ☐ zna genezę hymnu państwowego, ☐ śpiewa pieśni patriotyczne, określa ich historyczną rolę, ☐ prawidłowo prowadzi linię melodyczną w kanonie dwu-, trzygłosowym, ☐ śpiewa piosenki i przyśpiewki ludowe, ☐ odczytuje głosy w partyturze wokalne, ☐ wykazuje umiejętność śpiewu w zespole,

utworów wokalnych.	zastosowaniem zmian tempa, dynamiki i artykulacji, ☐ śpiewanie w wielogłosie, ☐ wykonywanie ćwiczeń rozwijających słuch wysokościowy i harmoniczny, ☐ zastosowanie programu VanBasco Karaoke Player do śpiewania popularnych piosenek w wersji karaoke, ☐ rozmowy na temat tolerancji i szacunku wobec odmienności muzyki różnych narodów.	☐ szanuje odmienność muzyki różnych narodów.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego zaleca realizację, w każdym roku nauczania muzyki, minimum 10 utworów wokalnych (pieśni, piosenki, kanony) wykonywanych z akompaniamentem instrumentalnym i a cappella.

Program *Muzyka* proponuje do realizacji w zespole klasowym szeroki wybór kanonów, pieśni i piosenek o urozmaiconym charakterze i tematyce (artystyczne, patriotyczne, ludowe, oparte na rytmach tanecznych, dziecięce, młodzieżowe, popularne), które posiadają wysokie walory artystyczne i wychowawcze. Utwory wokalne jedno- i dwugłosowe przeznaczone są do wykonywania solo oraz w zespole, a cappella i przy akompaniamencie granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z płyt CD.

Przykładowy repertuar piosenek z podręczników *Muzyka* dla klasy IV, V, VI, VII:

Pieśni patriotyczne i historyczne:

Mazurek Dąbrowskiego (sł. J. Wybicki, muz. mel. lud.)

Rota (sł. M. Konopnicka, muz. F. Nowowiejski)

Mazurek Trzeciego Maja (sł. R. Suchodolski, muz. autor nieznany)

Marsz, marsz Polonia (sł. i muz. autor nieznany)

Pierwsza Brygada (sł. T. Biernacki, A. T. Hałaciński, muz. autor nieznany)

Piechota (sł. i muz. L. Łuskino)

Wojenka, wojenka (sł. autor nieznany, muz. melodia ludowa)

Przybyli ułani pod okienko (sł. F. Gwiżdż, muz. melodia ludowa)

O mój rozmarynie (sł. W. Denhoff - Czarnocki i autorzy nieznani, muz. melodia ludowa)

Serce w plecaku (sł. i muz. M. Zieliński)

Bogurodzica ((Anonim)

Breve regnum (pieśń żaków krakowskich)

Kleszczmy rękoma (tłumaczenie J. Kochanowski, muz. M. Gomółka)

Żeglarz (sł. i muz. autor nieznany)

Pieśni artystyczne, piosenki o kompozytorach:

Przybywaj piękna wiosno (sł. autor nieznany, muz. W. A. Mozart)

Prząśniczka (sł. J. Czeczot, muz. S. Moniuszko)

Wiosna (sł. S. Witwicki, muz. F. Chopin)

Pióreczko (sł. , muz. W. Lutosławski)

Pan Moniuszko (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)

Jan Sebastian Bach (sł. M. Jakubowska, muz. J. Oleszkowicz)

Noc nad Utratą (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)

Pieśni ludowe:

Gaik (pieśń ludowa)

Chmiel (pieśń ludowa z ok. X w.)

Uciekła mi przepióreczka (pieśń ludowa z Mazowsza)

Ty pójdziesz górą (pieśń ludowa)

Czerwone jabłuszko (pieśń lud. z Kujaw)

Hej, szalała, szalała (pieśń ludowa)

Przyśpiewki regionalne

Kanony:

Kanon noworoczny (sł. M. Drozd, angielska mel. ludowa)

Kanon noworoczny (sł. J. Stankiewicz, muz. T. Gummesson)

Kanon *Panie Janie* (mel. popularna)

Kanon *Don don* (muz. C. Orff)

Kanon *Noc srebrna* (sł. i muz. autor nieznany)

Kanon *Był Duda* (sł. i mel. ludowa)

Kolędy i pastorałki, piosenki świąteczne:

Gore gwiazda (pastorałka beskidzka)
Przybyli z nieba (sł. W. Andrzejewski, muz. J. Gumuła)
Chrystus się narodził (sł. J. Wróblewski, muz. J. Szczyrba)
Przekażmy sobie znak pokoju (sł. K. Jaślar, J. K. Łojan, muz. Z. Górny)
Wiglijna pastorałka (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Śmigus – dyngus (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)
Wilijna pastorałka (sł. K. Łojan, muz. R. Pomorski)

Piosenki oparte na rytmach tanecznych:

Oberek zakręcony (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Poloneza tańczmy (sł. J. Koczanowska, muz. P. Sękowski)
Lajkoniku, prowadź nas (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Tańcz z nami, Europo (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)
Eko cza-cza (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Ognista samba (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Rock dla śpiocha (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)

Piosenki o tematyce dziecięcej i młodzieżowej oraz związane tematycznie z porami roku:

Czas powrotów (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)
Wesoły pociąg (sł. i muz. H. Hampel)
Bo on gra na saksofonie (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Pocztówka z Beskidu (sł. i muz. W. Jarosz)
Profesor Robert (sł. S. Mierzejewski, muz. J. Lichacz)
Barwy jesieni (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)
Taniec w deszczu (sł. i muz. H. Hampel)
Deszczowa piosenka (sł. J. Koczanowska, muz. N.H.Brown)
Jesienne wędrowanie (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Czar ogniska (sł. W. Fiwek, muz. Z. Piasecki)
Jesienne marzenia (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)
Niech tylko ogień gra (sł. P. Frankowicz, muz. R. Pomorski)
Choinka (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)

Biała dama, sroga zima (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
W pracowni mistrza zegarmistrza (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Małeńka gwiazdka (sł. W. Andrzejewski, muz. A. Wolski)
Wokół nas (sł. S. Zieliński, muz. M. Ziąber)
Wiosenne przebudzenie (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Nadzieja – siostra wiatru (sł. W. Stachurski, muz. M. Ziąber)
Żyj do przodu (sł. M. Sochacki, muz. J. Piątkowski)
Straszny dworek (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber)
Ahoj, ahoj, płyniemy pod żaglami (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski)

Kalejdoskop polskiej piosenki estradowej, piosenki filmowe i kabaretowe:

Tyle słońca w całym mieście (sł. J. Kondratowicz, muz. J. Kukulski)
Dzień jeden w roku (sł. K. Dzikowski, muz. S. Krajewski)
Dni, których nie znamy (sł. M. Grechuta, muz. J. K. Pawluśkiewicz)
Chodź, pomaluj mój świat (sł. M. Dutkiewicz, muz. J. Kruk)
Bardzo smutna piosenka retro (sł. i muz. A. Sikorowski)
Kwiaty we włosach (sł. K. Klenczon, muz. J. Krynicz)
Ach, jak przyjemnie z filmu *Zapomniana melodia* (sł. L. Starski, muz. H. Wars)
Wakacje (piosenka z repertuaru kabaretu OT.TO)

Granie na instrumentach

Treści nauczania	Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
☐ nauka i doskonalenie umiejętności gry na instrumentach perkusyjnych melodycznych i niemelodycznych, flecie podłużnym, keyboard, gitara, ☐ granie na instrumentach perkusyjnych ostinato rytmiczne, proste schematy rytmiczne, ilustracje dźwiękowe, ☐ granie wybranych gam majorowych i minorowych, ☐ granie utworów z różnych epok muzycznych, ☐ granie popularnych melodii i motywów muzycznych, ☐ granie melodii opartych na rytmach tanecznych, ☐ granie wstępów i zakończeń do piosenek, ☐ granie akompaniamentów rytmicznych i melodycznych do pieśni i piosenek.	☐ analiza rytmiczno-melodyczna zapisu utworu, ☐ pokaz możliwości brzmieniowo-technicznych instrumentów, ☐ wykonywanie ćwiczeń doskonalących technikę gry na instrumencie (flet podłużny, dzwonki, instrumencie strunowym), ☐ wykonywanie na instrumencie utworu o zróżnicowanym stopniu trudności wykonawczych, ☐ omówienie składu instrumentalnego różnych zespołów muzycznych np. kapela ludowa, zespół kameralny, big – band, zespół rockowy, ☐ słuchanie nagrań utworów instrumentalnych na różne instrumenty solowe i zespoły wykonawcze, ☐ organizowanie uczniowskich przeglądów i koncertów muzycznych*, ☐ nagrywanie na różne nośniki dźwięku utworów w wykonaniu uczniów*.	☐ demonstruje możliwości brzmieniowe i sposób gry na niemelodycznych instrumentów perkusyjnych , dzwonkach, flecie podłużnym, instrumencie strunowym, ☐ wydobywa z instrumentów różnych efekty brzmieniowe i barwy dźwiękowe, ☐ gra ze słuchu oraz zapisu nutowego proste motywy rytmiczne i melodyczne, utwory taneczne, fragmenty utworów instrumentalnych i wokalnych z różnych epok muzycznych, ☐ odtwarza na instrumencie wybrane rytmy tańców narodowych i towarzyskich, ☐ stosuje w czasie gry właściwe tempo, dynamikę i artykulację zgodnie z zapisem muzycznym, ☐ wykonuje poprawnie partię instrumentalną z partytury muzycznej, ☐ wykazuje umiejętność współpracy w zespole, dba o jak najlepszy wyraz artystyczny prezentowanych utworów.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego do przedmiotu *muzyka* przewiduje grę ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub / i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet / flecik polski, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, metalofon, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych.

Program *Muzyka* w dużym stopniu kładzie nacisk na naukę gry na instrumentach oraz wspólne muzykowanie uczniów. W serii podręczników *Muzyka* oraz zeszytach ćwiczeń zamieszczono samouczki gry na wybranych instrumentach oraz wiele przykładów utworów (fragmentów utworów) do grania na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych, dzwonek, flecie, keyboardzie o zróżnicowanym charakterze i stopniu trudności. Uczniowie grają utwory solo lub w zespole, stosując środki wykonawcze ujęte w zapisie muzycznym oraz dbając o wyraz artystyczny dzieła.

Przykładowy repertuar utworów instrumentalnych zawarty w podręcznikach *Muzyka* dla klasy IV, V, VI, VII:

Pavana (melodia z XVI w.)

Menuet (J.S. Bach)

Jesień z cyklu *Cztery pory roku* (A. Vivaldi)

Zima z cyklu *Cztery pory roku* (A. Vivaldi)

Wiosna z cyklu *Cztery pory roku* (A. Vivaldi)

Andante cantabile z *Kwartetu F-dur* (J. Haydn)

Andante z *Symfonii Z uderzeniem w kocioł* (J. Haydn)

Serenada G-dur Eine kleine Nachtmusic, cz. *Allegro* (W. A. Mozart)

Menuet (W. A. Mozart)

Rondo z *Eine kleine Nachtmusik* (W. A. Mozart)

Aria z opery *Wesele Figara* (W. A. Mozart)

Oda do Radości z *IX Symfonii d-moll*, op.125 (L. van Beethoven)

Chór strzelców z opery *Wolny strzelec* (K. M. Weber)

Taniec pastuszków z baletu *Dziadek do orzechów* (P. Czajkowski)

Trepak z baletu *Dziadek do orzechów* (P. Czajkowski)

Jezioro łabędzie (P. Czajkowski)

Kołysanka (J. Brahms)

Uwertura z opery *Carmen* (G. Bizet)

Poranek ze suit *Peer Gynt* (E. Grieg)

Uwertura do opery *Wilhelm Tell* (G. Rossini)

Nad pięknym, modrym Dunajem (J. Strauss)

Wełtawa z poematu symfonicznego *Moja ojczyzna* (B. Smetana)
Usta milczą, dusza śpiewa – walc z operetki *Wesoła wdówka* (F. Lehár)
Pizzicato-Polka (J. Strauss)
Galop z operetki *Orfeusz w piekle* (J. Offenbach)
La donna e mobile z opery *Rigoletto* (G. Verdi)
Menuet G-dur (I. J. Paderewski)
Walc łyżwiarzy (E. Waldteufel)
Jingle bells (melodia amerykańska)
Karnawał wenecki (włoska melodia ludowa)
Na Wawel (melodia popularna)
Fale Dunaju (J. Ivanovici)
Kolędy i pastorałki polskie
O Tannenbaum (kolęda niemiecka)
Weihnacht, wie bist du schon (kolęda austriacka)
Angels we have Heard on high (kolęda francusko - amerykańska)
We Wish You a Merry Christmas (kolęda amerykańska)
Groźnik (melodia ludowa)
Furman (melodia ludowa z krakowskiego)
Poczkaj, poczkaj (melodia ludowa)
Uciekła mi przepióreczka (sł. i mel. ludowa)
Szewc (melodia ludowa)
Trojak (melodia ludowa)
Rock and roll (melodia popularna)
Cygańska ballada (muz. E. Pałasz)
Somebody loves me (G. Gershwin)
Yesterday (P. McCartney)
Sunrise, sunset z musicalu *Skrzypek na dachu* (J. Bock)
Gdybym był bogaty z musicalu *Skrzypek na dachu* (J. Bock)
La Paloma (S. Yradier)
W rytmie swinga (H. Berens)
Love story (F. Lai)
To śpiewa Paryż (H. Giraud)

Taniec i ruch przy muzyce

Treści nauczania	Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
☐ Zabawy i ćwiczenia ruchowe, ☐ odtwarzanie ruchem i gestodźwiękami prostych rytmów i schematów rytmicznych, ☐ wyrażanie muzyki za pomocą ruchu, ☐ realizacja ruchowa prostych form muzycznych, np. kanonu, ☐ wykonywanie tańców ludowych i regionalnych, ☐ inscenizowanie ruchem obrzędów ludowych*, ☐ wykonywanie w parze podstawowych kroków i figur tańców narodowych: polonez, kujawiak, krakowiak oraz tańczenie w zespole układu choreograficznego do w/w tańców, ☐ tańczenie w parze podstawowych kroków i figur wybranych tańców towarzyskich, np. walc, samba, cha-cha, salsa*, ☐ tańczenie układów choreograficznych do piosenek.	☐ analiza ruchowej struktury tańca: krok taneczny, ruch taneczny, figura taneczna, temat taneczny, ☐ określanie kierunków i linii tańca, ☐ wykonywanie ćwiczeń koordynujących ruch z muzyką, ☐ wykonywanie ćwiczeń uwrażliwiających na muzykę i jej elementy (rytm, akcent, tempo, dynamika), oraz rozwijające orientację w przestrzeni, ☐ wyrażanie ruchem muzyki, ☐ odtwarzanie ruchem układów choreograficznych do piosenek i tańców, ☐ oglądanie pokazów tanecznych na żywo i nagranych na płycie DVD, ☐ stwarzanie możliwości prezentacji tanecznych uczniów w szkole i środowisku.	☐ odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne, ☐ realizuje ruchem formę AB, ABA, kanonu, ronda, wariacji, ☐ wykonuje w parze krok podstawowy i wybrane figury tańców narodowych: poloneza, kujawiaka, krakowiaka, ☐ koordynuje ruch z muzyką, ☐ dostrzega wzajemne zależności elementów muzycznych i ruchowych, ☐ wykonuje w parze krok podstawowy i wybrane figury taneczne tańców narodowych: poloneza, kujawiak, krakowiaka, ☐ wykonuje w zespole wybrany taniec ludowy (regionalny), ☐ wykazuje znajomość tańców swojego regionu, ☐ wykonuje w parze krok podstawowy tańców towarzyskich, np. walc, cha-cha, samba*, ☐ wykazuje w tańcu orientację czasowo-przestrzenną, ☐ inscenizuje ruchem wybrane obrzędy ludowe, ☐ dba o wyraz artystyczny tańca.

Program *Muzyka* uwzględnia założenia podstawy programowej w zakresie tańca i ruchu przy muzyce, która przewiduje odtwarzanie ruchem prostych rytmów i schematów rytmicznych, wykonanie podstawowych kroków i figur oraz układów tanecznych: polskich tańców narodowych (poloneza, kujawiaka i krakowiaka), wybranych tańców: ludowych (szczególnie własnego regionu), różnych narodów, towarzyskich (fakultatywnie), improwizacje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzenie ilustracji ruchowych do muzyki. Podręczniki i zeszyty ćwiczeń serii *Muzyka* dla klasy IV –VII, zawierają opisy podstawowych kroków i figur tanecznych tańców narodowych, ludowych i towarzyskich oraz wiele zadań muzycznych inspirujących uczniów do działań ruchowych.

Słuchanie muzyki

Treści nauczania	Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
• słuchanie utworów z literatury muzycznej reprezentatywnych dla różnych epok kierunków i stylów wybitnych kompozytorów polskich i obcych, • słuchanie utworów o różnej fakturze głosowej, • słuchanie utworów na różny zespół wykonawczy: zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy, • słuchanie utworów wokalnie – instrumentalnych, np. pieśni, fragmentów oper, operetek, musicali, określanie brzmienia głosów ludzkich: sopran, alt,	• dyskusja na temat kultury wysokiej i kultury masowej, • formułowanie wypowiedzi na temat wysłuchanych kompozycji muzycznych, • wskazywanie na szacunek i tolerancję wobec odmienności obcych kultur, • słuchanie utworów wykonywanych „na żywo” w czasie szkolnych koncertów muzycznych i koncertów filharmonicznych, • słuchanie utworów ze zwróceniem uwagi na technikę instrumentalną i wykonawczą, odkrywanie możliwości brzmieniowych instrumentów,	• rozpoznaje utwory jedno- i wielogłosowe, • podaje tytuły utworów wysłuchanych na lekcji oraz nazwiska ich kompozytorów, • opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów, • rozróżnia w utworach barwę instrumentów muzycznych, nazywa instrumenty solowe, • rozróżnia w słuchanych utworach rodzaje aparatu wykonawczego: soliści, orkiestra symfoniczna, różne typy chórów, big-band i zespół folkowy, • rozróżnia w słuchanych utworach głosy ludzkie: sopran, alt, tenor, bas w charakterystycznych brzmieniach (skalach), • zwraca uwagę na sztukę i sztuki wykonawczych pieśni artystycznych,

tenor, bas, ☐ słuchanie utworów w formie AB, ABA, ABA1, rondo i wariacji, określanie ich budowy formalnej, ☐ słuchanie utworów na różne instrumenty, rozpoznawanie ich brzmienia, ☐ słuchanie muzyki ludowej i stylizowanej, ☐ słuchanie polskich pieśni artystycznych i patriotycznych, ☐ słuchanie utworów muzycznych opartych na rytmach polskich tańców narodowych i tańców towarzyskich innych narodów, ☐ słuchanie utworów o charakterze ilustracyjno-programowym, ☐ słuchanie muzyki filmowej i adaptowanej do filmu, ☐ słuchanie utworów z gatunku muzyki jazzowej i rozrywkowej.	☐ omówienie rysu historycznego i charakterystycznych cech epoki muzycznej, z której pochodzi słuchany utwór, ☐ omawianie słuchanych utworów pod względem faktury głosowej, zespołu wykonawczego, ☐ analizowanie budowy formalnej utworu, ☐ przygotowanie przez uczniów listy ulubionych utworów z muzyki poważnej i rozrywkowej, ☐ prezentacja urządzeń służących do odtwarzania muzyki, np. gramofon, magnetofon, odtwarzacz CD, odtwarzacz MP3, ☐ odtwarzanie muzyki z różnych urządzeń technicznych, ☐ organizacja szkolnego klubu melomana*, ☐ przeprowadzenie quizów, konkursów muzycznych utrwalających znajomość tytułów dzieł i nazwisk kompozytorów*.	☐ rozpoznaje popularne arie, duety i charakterystyczne motywy muzyczne wybranych oper, operetek, musicali, ☐ wyraża swoją opinię na temat wartości artystycznej wysłuchanego utworu, werbalizuje emocje i odczucia, ☐ interpretuje różnymi środkami wyrazu artystycznego treść pozamuzyczną utworów programowych, ☐ układa teksty, program literacki do wysłuchanej muzyki*, ☐ słucha muzyki ludowej różnych regionów w wykonaniu kapel ludowych, wokalnych zespołów folklorystycznych, zespołów folkowych, ☐ dostrzega w utworach wartość artystyczną i kulturową, ☐ rozpoznaje w utworach rytmy różnych tańców, ☐ wymienia nazwiska polskich i zagranicznych wykonawców muzyki rozrywkowej.

Program *Muzyka* realizuje w pełni treści programowe z zakresu słuchania i percepcji muzyki. Mając na uwadze, że forma tej aktywności dostarcza uczniom wiele doświadczeń muzycznych, utwory do słuchania zostały starannie dobrane, posiadają bogate walory treściowe i wykonawcze, a wiele z nich zaliczanych jest do kanonu literatury muzycznej. Repertuar utworów do słuchania ukazuje różne obszary i funkcje muzyki, przekazuje informacje o polskiej i europejskiej kulturze muzycznej, pobudza wyobraźnię ucznia i wywołuje u niego przeżycia estetyczne.

Przykładowy repertuar do słuchania zamieszczony na płytach CD *Muzyka – Wybrane utwory z literatury muzycznej*:

Anonim - *Bogurodzica*

Wincenty z Kielczy - *Gaude Mater Polonia*

M. Gomółka – psalm *Kleszczmy rękoma*

Anonim – *Taniec Rex* z tabulatury Jana z Lublina

S. Marcandante – *Koncert fletowy e-moll, cz.III Rondo russo*

J. S. Bach – *Toccatą i fugą d-moll*

J.S. Bach – *Suita angielska A-dur*

J. S. Bach - *Koncert brandenburski B-dur nr 6, cz. III Allegro*

J. S. Bach *Aria na strunie G ze Suity D-dur nr 3*

G. F. Handel – *Koncert organowy nr 1, op. 4, cz. Allegro*

G. F. Handel – *Mesjasz, cz. II Alleluja*

A. Vivaldi - *Koncert nr 3 F-dur Jesień, cz. I Allegro*

A. Vivaldi - *Koncert nr 1 E-dur z cyklu Cztery pory roku, op.8, cz. I Allegro*

A. Vivaldi – *Koncert na obój d-moll, cz. Allegro*

L.C. Daquin – *Kukułka*

L. Mozart – *Sanna*

W. A. Mozart – *Marsz turecki z Sonaty A-dur, KV 331*

W. A. Mozart – *Koncert na klarnet z orkiestrą A-dur, cz. Adagio*

W. A. Mozart - *Uwertura do opery Wesele Figara*

W. A. Mozart – *Koncert na róg i orkiestrę Es-dur, cz. III Allegro*

W. A. Mozart – *Aria Non piu andrai farfallonne amoroso z opery Wesele Figara*

W. A. Mozart – *Serenada G-dur nr 13 Eine kleine Nachtmusik, cz. Allegro*

W. A. Mozart – *Symfonia g-moll KV 550, cz. Allegro moderato*

J. Haydn – *Allegretto z II części Symfonii nr 100 G -dur Wojskowa*

J. Haydn – *Koncert na trąbkę Es-dur, cz. III Allegro*

J. Haydn - *Symfonia nr 45 fis-moll Pożegnalna, cz. Presto-Adagio*

J. Haydn – *Symfonia 94 G-dur Z uderzeniem w kocioł, cz. Andante*

L. van Beethoven – *V Symfonia c-moll, op. 67 Przeznaczenia, cz. Allegro con brio*

L. van Beethoven – *Sonata fortepianowa C-dur, op. 53 Waldsteinowska*

L. van Beethoven – *Dla Elizy*

L. van Beethoven - *Rondo a capriccio G-dur (Złość z powodu zgubionego grosza)*,
op.129 L. van Beethoven – *Sonata Księżycowa cis-moll*, op.27 nr 2, cz. III *Presto agitato*
L. van Beethoven – *Sonata Patetyczna c-moll*, op.13, cz. *Adagio cantabile*
M.K. Ogiński - *Polonez a-moll Pożegnanie Ojczyzny*
F. Chopin - *Polonez cis-moll nr 1*, op. 26
F. Chopin - *Walc minutowy*
F. Chopin – *Preludium Des-dur Deszczowe*, op. 28 nr 15
F. Chopin – *Mazurek D-dur nr 2*, op. 33
F. Chopin – *Polonez A-dur nr 17*, op. 26
F. Chopin - *Mazurek a-moll*, op. 68 nr 2
F. Chopin – *Nokturn Es-dur nr 2*, op.9
F. Chopin – *II Koncert fortepianowy f-moll*, op.21, *Allegro vivace*
M. Musorgski – *Hopak z opery Jarmark Soroczyński*
M. Musorgski – *Promenada z cyklu Obrazki z wystawy*
M. Musorgski – *Wielka Brama w Kijowie z cyklu Obrazki z wystawy*
M. Musorgski – *Gnom z cyklu Obrazki z wystawy*
E. Grieg – *W grocie Króla Gór z I suity Peer Gynt*
E. Grieg – *Taniec Anitry ze suity Peer Gynt*
E. Grieg – *Poranek ze suity Peer Gynt*
C.M. Weber - *Zaproszenie do tańca*
S. Moniuszko - *Mazur z I aktu opery Halka*
S. Moniuszko – *Aria z kurantem z opery Straszny dwór*
S. Moniuszko – *Aria Skołuby z III aktu opery Straszny dwór*
S. Moniuszko – *Prząśniczka*
S. Moniuszko – *Krakowiaczek*
S. Moniuszko – *Aria Halki Gdybym rannym słonkiem z II aktu opery Halka*
P. Czajkowski – *Kaprys włoski*, op. 45
P. Czajkowski – *I Koncert fortepianowy b-moll*, cz. *Allegro con fuoco*
P. Czajkowski - *Walc z baletu Śpiąca królewna*
P. Czajkowski - *Marsz z baletu Dziadek do orzechów*
P. Czajkowski - *Taniec Wieszczki Cukrowej z baletu Dziadek do orzechów*
P. Czajkowski - *Walc kwiatów z baletu Dziadek do orzechów*

P. Czajkowski - *Taniec łabędzi* z baletu *Jezioro łabędzie*
R. Schumann - *Król olch*
R. Schumann – *Marzenie* z cyklu *Sceny dziecięce*
R. Schumann - *Symfonia nr 1 B-dur, op.38 Wiosenna, cz. IV Allegro animato*
F. Schubert – *Pozdrowienie* z cyklu *Piękna młynarka*
G. Verdi – *O terra addio!* z opery *Aida*
G. Verdi – *Marsz triumfalny* z opery *Aida*
G. Puccini – *Vissi d'arte* z II aktu opery *Tosca*
G. Rossini – *Duet kotów*
G. Rossini - *Duet na wiolonczelę i kontrabas D-dur*
G. Donizetti – fragment z opery *Don Pasquale*
F. Lehár – *Usta milczą, dusza śpiewa* z operetki *Wesoła wdówka*
I. Kalman – *W rytm walczyka serce śpiewa* z operetki *Księżniczka czardasza*
G. Bizet – *Habanera* z opery *Carmen*
C. Saint-Saëns – *Słoń* z cyklu *Karnawał zwierząt*
C. Saint-Saëns – *Łabędź* z cyklu *Karnawał zwierząt*
N. Rimski-Korsakow - *Lot trzmiela* z opery *Bajka o czarze Saltanie*
A. Chaczaturian – *Walc* z baletu *Maskarada*
J. Strauss – *Odgłosy wiosny*
J. Strauss - *Polka tritsch-tratsch, op. 214*
J. Strauss – *Pizzicato-Polka*
J. Brahms – *Taniec węgierski nr 5*
E. Waldteufel – *Walc łyżwiarzy*
H. Wieniawski – *Kujawiak*
K. Szymanowski – *Źródło Aretuzy*
A. L. Weber – *Memory* z musicalu *Koty*
C. Debussy – *Taniec pajaca* z cyklu *Dziecięcy kącik*
C. Debussy – *Światło księżyca*
M. Ravel - *Bolero*
G. Bacewicz – *Oberek*
S. Prokofiew – *Piotruś i Wilk*
W. Lutosławski – *Mała suita*

W. Kilar – *Krzesany*

W. Kilar – *Polonez* z filmu *Pan Tadeusz*

K. Penderecki – *Tren ofiarom Hiroszimy* na 52 instrumenty smyczkowe

Twórczość muzyczna i ruchowa

Treści nauczania	Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
☐ Improwizacje wokalne☐ Improwizacje instrumentalne☐ Improwizacje ruchowe do muzyki☐ Improwizacje i eksperymenty z użyciem muzycznych programów komputerowych*	☐ improwizowanie głosem melodii do tekstów wierszy,☐ tworzenie głosem i na instrumentach, pod kierunkiem nauczyciela bądź samodzielnie różnorodnych wypowiedzi muzycznych według ustalonych zasad, np. muzycznych pytań i odpowiedzi, wstępu i zakończenia do wybranej piosenki,☐ tworzenie prostego dwugłosu (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),☐ układanie na instrumentach ilustracji muzycznych do tekstów literackich, obrazów, scen sytuacyjnych,☐ tworzenie głosem i na instrumentach różnorodnych efektów brzmieniowych,☐ układanie na instrumentach akompaniamentów do piosenek,☐ swobodne improwizacje ruchowe do wybranej muzyki,☐ tworzenie ruchu scenicznego do piosenek,	☐ tworzy na instrumentach różne sygnały dźwiękowe, efekty dźwiękonaśladowcze,☐ tworzy proste struktury (schematy) rytmiczne, ostinato, rytmy uzupełniające i kontrastowe,☐ tworzy ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich, obrazów,☐ układa własną melodię do fragmentu wiersza,☐ tworzy prosty dwugłos, głosowe ilustracje dźwiękowe,☐ tworzy improwizacje rytmiczno – melodyczne według wskazanych zasad,☐ tworzy na instrumentach swobodne akompaniamenty do piosenek,☐ układa kompozycje rytmiczne w formie AB, ABA, ABA1, ronda i wariacji,☐ wyraża ruchem swoje emocje,☐ improwizuje ruch do wybranych utworów muzycznych, np. <i>Słoń</i> (C. Saint-Saëns), <i>Marsz z baletu Dziadek do orzechów</i> (P. Czajkowski), <i>Taniec łabędzi</i> z baletu

- przedstawianie scenek tematycznych z zastosowaniem elementów dramy,
- tworzenie struktur przestrzenno-ruchowych: miniatury i kompozycje taneczne*,
- edytowanie i przetwarzanie materiału dźwiękowego,
- tworzenie prezentacji multimedialnych w programie PowerPoint z wybranych zagadnień muzycznych,
- tworzenie rytmów i melodii przy pomocy prostych komputerowych programów narzędziowych*,
- zapoznanie z programem komputerowym do pisania nut*.

- Dziadek do orzechów* (P. Czajkowski), *Szewc* (mel. ludowa), *Dziadek do orzechów* (P. Czajkowski), *Szewc* (mel. ludowa),
- przedstawia ruchem tematyczne scenki dramowe, np. *Wakacje*, *Klasowa orkiestra*, *Wizyta w ZOO*, *Czas*,
 - tworzy układy ruchowe do śpiewanych piosenek,
 - poznaje muzyczne programy multimedialne,
 - poznaje nowe techniki nagrywania i odbioru muzyki (płyta kompaktowa, MP3, programy komputerowe*,
 - analizuje komputerowy obraz dźwięku*.

Program *Muzyka* uwzględnia działania twórcze uczniów w zakresie muzyki i ruchu. Realizując założenia podstawy programowej uczeń tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie struktury melodyczne, sygnały dźwiękowe, prosty dwugłos, głosowe ilustracje dźwiękowe, improwizacje wokalne, improwizacje instrumentalne i ruchowe operując rytmem, dźwiękiem, słowem, ruchem i tańcem. Należy pamiętać, że główną rolę w improwizacji ma odgrywać sam proces tworzenia, dający uczniowi radość, zadowolenie i wiarę we własne możliwości.

Przykładowy repertuar muzyczny i literacki wykorzystywany w działaniach twórczych uczniów:

Marsz z baletu Dziadek do orzechów (P. Czajkowski)
Szewc (melodia ludowa)
Słoń z cyklu *Karnawał zwierząt* (C. Saint-Saëns)
Jesienny spacer (T. Wójcik)
Kolorowa jesień (sł. J. Koczanowska, muz M. Ziąber)
Taniec w deszczu (sł. i muz. H. Hampel)

Burza majowa (J. Ratajczak)
Ile głosów w lesie? (W. Badalska)
Ptaka (J. Tuwim)
Dwanaście koni dzwonekami dzwoni (B. Loebel)
Kulig (E. Skarżyńska)
Preludium deszczowe (W. Chotomska)
Letnia ulewa (I. Suchorzewska)
O czym szumi muszla? (J. Korczakowska)
Deszczowa piosenka (śl. J. Koczanowska, muz. N. H. Brown)
Bez (H. Szayerowa)
Taniec czterech łabędzi z baletu *Jezioro łabędzie* (P. Czajkowski)
Morze, cz. 2 Gra fal (C. Debussy)

Wiadomości o muzyce

Zasady muzyki i wiadomości o instrumentach

Treści nauczania	Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
☐ Znaki notacji muzycznej ☐ Elementy muzyki ☐ Faktura homofoniczna i polifoniczna ☐ Budowa okresowa utworu ☐ Formy muzyczne: budowa okresowa, AB,ABA,ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia ☐ Instrumenty perkusyjne o	☐ określanie znaków notacji muzycznej w zapisie utworów, ☐ zapisywanie prostych ugrupowań rytmicznych z zastosowaniem zasad budowy taktu (oznaczenie taktowe, wartości rytmiczne nut i pauz, kreska taktowa), ☐ grupowanie wartości rytmicznych w taktach, ☐ zapisywanie na pięciolinii dźwięków gam, trójdźwięków, wzorów melodycznych, krótkich melodii, ☐ odtwarzanie zapisu muzycznego utworów głosem i na instrumentach, ☐ śpiewanie piosenek w różnych rodzajach metrum z jednoczesnym taktowaniem, ☐ odtwarzanie głosem i na instrumentach prostych rytmów i melodii, ☐ określanie tempa i dynamiki w	☐ odczytuje i stosuje w praktyce: - znaki graficzne wartości rytmicznych nut i pauz (ćwierćnuta, ósemka, półnuta, cała nuta, szesnastka), - zjawiska rytmiczno-metryczne (synkopa, przedtakt), - nieregularny podział wartości rytmicznych (triola) - wartości przedłużane kropką i łukiem, - klucz wiolinowy (basowy), - podstawowe oznaczenia metryczne, - znaki chromatyczne przygodne i przykluczowe, - oznaczenia agogiczne, dynamiczne, artykulacyjne i ich skróty pisowni, ☐ odczytuje nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków gamy C -dur oraz ich położenie na pięciolinii, ☐ zapisuje na pięciolinii gamę, trójdźwięk, triadę harmoniczną, kilkuktową melodię, ☐ wyjaśnia pojęcia muzyczne: metrum, oznaczenie taktowe, kreska taktowa, takt, przedtakt, synkopa, triola, ☐ gra i śpiewa zgodnie z umieszczonymi w utworze oznaczeniami muzycznymi, ☐ odtwarza schemat taktowania na „dwa”, na „trzy” i na „cztery”,

określonej i nieokreślonej wysokości dźwięku • Instrumenty strunowe: smyczkowe, szarpane, uderzane • Instrumenty dęte drewniane i dęte blaszane • Orkiestra symfoniczna i zespoły kameralne	utworach muzycznych, utworach muzycznych, • wykonywanie ćwiczeń na zmiany tempa, dynamiki i artykulacji, • analizowanie budowy okresowej utworów, • śpiewanie piosenek, pieśni, kanonów, • granie utworów o formie AB, ABA, ABA1, ronda, wariacji, • słuchanie utworów o formie AB, ABA, ABA1, kanonów, ronda, wariacji, • przedstawianie budowy formalnej utworów za pomocą znaków graficznych, • słuchanie fragmentów dzieł operowych (uwertura, aria, duet), fragmentów symfonii, koncertów, musicali, baletów, • improwizacje muzyczne i ruchowe oparte na różnych formach utworów, • udział w koncertach filharmonicznych.	• wymienia elementy muzyki: rytm, melodia, harmonia, agogika, dynamika, artykulacja i rozumie ich znaczenie, • zna podstawowe określenia tempa, dynamiki i artykulacji stosowane w muzyce, • wykorzystuje elementy muzyki w śpiewie oraz grze na instrumentach: różne rodzaje melodii, rytmów, agogiki, dynamiki oraz sposoby artykulacji muzycznej (staccato, legato, non legato), • rozróżnia fakturę homofoniczną i polifoniczną, • omawia zasady budowy utworów muzycznych, • rozróżnia formy muzyczne: okres muzyczny, AB, ABA, ABA1, rondo, wariacje, symfonia, koncert, balet, operetka, musical, • klasyfikuje instrumenty perkusyjne na melodyczne i niemelodyczne, • dokonuje podziału instrumentów strunowych na smyczkowe, szarpane i uderzane oraz wymienia przykłady instrumentów z tych grup, • wymienia instrumenty dęte blaszane i dęte drewniane, • wyjaśnia sposób wydobywania dźwięków z instrumentów perkusyjnych, strunowych i dętych.

Wybrane zagadnienia z zakresu historii muzyki, folkloru ludowego, tańców narodowych i towarzyskich

Tematyka i zakres treści	Sposoby osiągnięcia celów kształcenia i wychowania	Przewidywane osiągnięcia ucznia
Z dawnych dziejów muzyki ☐ ośrodki kultury w średniowieczu ☐ najstarsze zabytki muzyki polskiej Renesansowe tańce i melodie ☐ główne nurty muzyki epoki renesansu ☐ „złoty wiek” muzyki polskiej Barokowe muzyczne brzmienia ☐ główne nurty muzyki baroku ☐ twórczość J. S. Bacha Klasycyzm – epoka doskonałości i rozumu ☐ główne nurty muzyki klasycyzmu ☐ twórczość klasyków wiedeńskich: W. A. Mozarta, L. van Beethovena. Romantyzm – epoka wielkich indywidualności ☐ opera i dramat muzyczny ☐ szkoły narodowe ☐ poemat symfoniczny Wybitni kompozytorzy polskiego romantyzmu ☐ twórczość kompozytorów: F. Chopin, S. Moniuszko, H. Wieniawski Nowatorskie trendy w muzyce polskiej ☐ twórczość K. Szymanowskiego, W.	☐ poznawanie dziejów historii muzyki i wybranych stylów muzycznych poprzez prezentację dzieł wybitnych kompozytorów, ☐ słuchanie i omawianie utworów reprezentatywnych kompozytorów polskich i obcych, ☐ poznawanie treści literackiej wybranych dzieł scenicznych, ☐ prowadzenie dyskusji na wybrany temat muzyczny, ☐ przegląd festiwali muzycznych, ☐ nauka wybranych pieśni artystycznych, ☐ organizowanie konkursów i quizów muzycznych, ☐ poznanie miejsc związanych z muzyką oraz życiem i twórczością kompozytorów polskich (np. Żelazowa Wola, Muzeum K. Szymanowskiego w Zakopanem, Muzeum F. Chopina w Warszawie, Muzeum Hymnu Narodowego w Będminie, Muzeum Instrumentów Muzycznych w Poznaniu), ☐ wyszukiwanie w różnych źródłach	☐ wymienia ośrodki rozwoju kultury w różnych epokach muzycznych, ☐ określa główne nurty muzyczne w wybranych epokach, ☐ wymienia najstarsze zabytki muzyki polskiej: <i>Bogurodzica</i>, <i>Gaude Mater Polonia</i>, <i>Breve regnum</i>, docenia ich znaczenie w rozwoju polskiej kultury, ☐ zna ważne fakty biograficzne i wybitne osiągnięcia kompozytorów: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, S. Moniuszki, W. Lutosławskiego, ☐ porządkuje chronologicznie nazwiska kompozytorów, ☐ przyporządkowuje tytuły utworów wysłuchanych omówionych na lekcji do nazwisk kompozytorów, ☐ przedstawia treść literacką wybranych dzieł scenicznych, ☐ odróżnia w słuchanych utworach różne style muzyki rozrywkowej, np.: pop, rock, reggae, heavy metal, rap, rock and roll, ☐ wymienia nazwiska popularnych wykonawców muzyki rozrywkowej, ☐ charakteryzuje współczesną polską

Lutosławskiego, H. M. Góreckiego,
K. Pendereckiego, W. Kilara

Muzyka rozrywkowa

- główne style muzyki rozrywkowej
- popularni wykonawcy muzyki rozrywkowej
- polska scena muzyczna

Piosenka poetycka

- charakterystyka stylu muzycznego
- twórczość artystyczna wybitnych pieśniarzy, np.: B. Okudźawa, B. Dylan, L. Cohen

Polska muzyka ludowa

- twórczość etnograficzna Oskara Kolberga
- tradycje i zwyczaje ludowe różnych regionów kraju
- tańce i muzyka ludowa

Polskie tańce narodowe

- rodowód i charakter poloneza, krakowiaka, mazura, kujawiaka i oberka
- podstawowe kroki i figury taneczne wybranych tańców narodowych: poloneza krakowiaka, oberka

Tańce na różnych kontynentach

- rodowód i charakter tańców towarzyskich (samba, cha-cha, walc, rock and roll)
- podstawowe kroki i figury taneczne wybranych tańców towarzyskich

(np.: encyklopedie, książki biograficzne o życiu i twórczości kompozytorów, informatory, albumy, Internet) informacji na temat ważnych wydarzeń z życia i twórczości wybitnych kompozytorów, gatunków i form muzycznych, aktualnego repertuaru filharmonii i teatrów muzycznych,

(np.: encyklopedie, książki biograficzne o życiu i twórczości kompozytorów, informatory, albumy, Internet) informacji na temat ważnych wydarzeń z życia i twórczości wybitnych kompozytorów, gatunków i form muzycznych, aktualnego repertuaru filharmonii i teatrów muzycznych,

- oglądanie filmów biograficznych o życiu i twórczości wybitnych kompozytorów oraz prezentujących dzieje historii muzyki,
- omówienie roli folkloru, jako źródła inspiracji w muzyce artystycznej,
- oglądanie fragmentów koncertów wykonawców muzyki rozrywkowej,
- organizacja szkolnych (klasowych) pokazów tanecznych,
- tworzenie kącika regionalnego, Szkolnej Izby Regionalnej,
- przygotowanie prezentacji multimedialnych z wybranych zagadnień muzycznych.

scenę muzyczną,
scenę muzyczną,

- wymienia główne gatunki muzyki, rozrywkowej i charakteryzuje jej najważniejsze cechy,
- wykazuje wiedzę na temat praw autorskich i wydawniczych,
- wyjaśnia pojęcie *etnografia muzyczna*,
- omawia twórczość etnograficzną Oskara Kolberga,
- wymienia polskie tańce narodowe i charakteryzuje ich najważniejsze cechy,
- określa rodowód i charakter poloneza, krakowiaka, mazura, kujawiaka i oberka,
- opisuje tradycje kulturowe własnego regionu i kraju,
- omawia charakter tańców towarzyskich poznanych na lekcji,
- potrafi wyszukiwać wiadomości o muzyce z różnych źródeł informacji, (w tym z multimedialnych środków przekazu), do pogłębiania i utrwalania własnej wiedzy,
- podaje przykłady zastosowania muzyki w mediach,
- tworzy prezentacje multimedialne z zakresu wybranych dziedzin muzyki.

TEMATYKA ZAJĘĆ MUZYCZNYCH W KLASIE IV

Przywitajmy się piosenką

Czas powrotów

Muzyczne kartki z podróży – audycja
muzyczna Wartości rytmiczne nut i pauz

O instrumentach perkusyjnych

Tańczący tamburyn

Muzycznie o jesieni

Barwy jesieni

Muzyka opowiada – audycja muzyczna

Świat muzyką malowany

Czy muzyce potrzebny jest rytm?

Polonez – taniec polski

Poloneza czas zacząć

Poloneza tańczmy

Polskie pieśni historyczne – audycja

muzyczna Mazurek Dąbrowskiego

Przybyli ułani pod okienko

Kilka dźwięków, a tyle melodii

Wprawki na flet i dzwonki

Zimowe opowieści – audycja muzyczna

Spotkanie przy choince, przy cichej kolędzie

Choinka

Śpiewamy i gramy w kanonie

Muzyczny zwierzyniec – audycja muzyczna

Kiedy wiatr na soplach gra

Biała dama, sroga zima

Zimowa sanna – audycja muzyczna

Oberek, kujawiak, mazur

Oberek zakręcony

Twórcy i wykonawcy muzyki

Dzień dobry, panie Chopinie – audycja
muzyczna Chopin – muzyczne inspiracje

Noc nad Utratą

Wiosenne melodie

To nasza wiosna

Wiosenne obrzędy i zwyczaje ludowe

Śmigus-dyngus

Muzyczne baśnie – audycja muzyczna

Witajcie w naszej bajce

Wolno – szybko, głośno – cicho

Zegarowa muzyka

W pracowni mistrza zegarmistrza

Na krakowską nutę

Lajkoniku, prowadź nas

Tańczymy krakowiaka

Dla młodych melomanów – audycja

muzyczna Hej, lato, lato

Smak wakacji

TEMATYKA ZAJĘĆ MUZYCZNYCH W KLASIE V

Jeszcze trochę letnich wspomnień

Zbyt krótkie wakacje

Muzyka na dobry początek – audycja muzyczna

Melodie z krzyżykiem i bemolem – znaki chromatyczne w muzyce

Jesienne wędrowanie

Wędruj jesienią, gdy słońce złote

Szkolne przyjaźnie

Bartek i Julka

Muzyczne niespodzianki – audycja muzyczna

Instrumenty strunowe szarpane

Czar ogniska

Listopadowe tradycje

Pierwsza kadrowa

Wojenko, wojenko

O mój rozmarynie

Deszczowa muzyka

Taniec w deszczu

Melodie na dobranoc – audycja muzyczna

Mała gwiazdka

Instrumenty smyczkowe

Świąteczne melodie

Wigilijna pastorałka

Muzyczne rondo

Zimowa muzyka

Zima

Smyczkowe ploteczki – kwartet smyczkowy

Wielkie bale w karnawale – audycja muzyczna

Ognista samba

Uderz w strunę, a rozlegnie się muzyka

Harmoniczne brzmienia – triada harmoniczna

Raz durowo, raz molowo

Wiosenne przebudzenie

Pod batutą dyrygenta – orkiestra symfoniczna

Wieczór w filharmonii

Wiosna w muzyce – audycja muzyczna

Pokochać operę

Zaproszenie do tańca

Eko cza-cza

Tańczymy cza-czę

Piękno muzyki Stanisława Moniuszki

Prząśniczka

Nie taki straszny ten dwór – audycja muzyczna

Pan Moniuszko

Na swojską nutę – o polskim folklorze muzycznym

Ty pójdziesz górą

Taneczne rytmy małej Ojczyzny

Witold Lutosławski – arystokrata XX wieku

Pióreczko

Wakacje tuż, tuż

Wakacje

TEMATYKA ZAJĘĆ MUZYCZNYCH W KLASIE VI

Na pożegnanie lata

To lato

O rytmie raz jeszcze – takty proste i złożone

Rytm i melodia

Z dawnych dziejów muzyki – muzyka średniowiecza

Breve regnum

Muzyka z dedykacją – audycja muzyczna

Profesor Robert

Muzyczno-poetyckie impresje na temat jesieni

Jesiennie marzenia

Renesansowe granie i śpiewanie

„Złoty wiek” muzyki polskiej

Instrumenty dęte drewniane

Bo on gra na saksofonie

Historia wpisana w żołnierską pieśń

Mazurek Dąbrowskiego

Piechota

Pierwsza Brygada

Barokowe muzyczne brzmienia

Mistrz Jan Sebastian Bach – audycja muzyczna

Jan Sebastian Bach

Hej, kolęda, kolęda!

Przekażmy sobie znak pokoju

Kanon noworoczny

Koncert na jeden i wiele instrumentów

Klasycyzm – epoka rozumu i doskonałości

Tanecznym krokiem po Europie

Zatańcz z nami, Europo

Tańczymy walca

Budowa okresowa utworów

Czar muzyki Mozarta – audycja muzyczna

Muzyka dla dam

Honorata

Instrumenty dęte blaszane

Wariacje muzyczne

Potęga muzyki Ludwika van Beethovena – audycja muzyczna

Oda do Radości

Melodie z wiosenną nutą

Deszczowa piosenka

Muzyka wytańczona na pointach – audycja muzyczna

Nieco więcej o fakturze w muzyce

Morskie opowieści - audycja muzyczna

Ahoj, ahoj płyniemy pod żaglami

Muzyka w kadrze

Świat fantazji magii w muzyce – audycja muzyczna

W rytmie rocka

Rock dla śpiocha

Piosenki na pożegnanie

Odpowie ci wiatr

Żyj do przodu

TEMATYKA ZAJĘĆ MUZYCZNYCH W KLASIE VII

Wielka rodzina instrumentów

Tyle słońca w całym mieście

Romantyzm – epoka wielkich

indywidualności Głos – instrument niezwykle

Niech tylko ogień gra

Opera i dramat muzyczny

Operowe arcydzieła – audycja muzyczna

Bardzo smutna piosenka retro

Zaczarowany świat operetki

Pocztówka z Beskidu

Muzyczne batalie – audycja muzyczna

Marsz, marsz Polonia

Muzyka szkół narodowych

Obrazki z wystawy – audycja muzyczna

Poemat symfoniczny – muzyczne uniesienia

Polska muzyka ludowa

Muzyka w stylu folk

Hej, szalala, szalala

Piosenki w świątecznym nastroju

Przybyli z nieba

Wilijna pastorałka

Chrystus się narodził

Kolędy z różnych stron świata Niezwykli

tancerze – audycja muzyczna

Wokół nas

Zaproszenie do tańca

Nie zakocham się w tobie

Wybitni kompozytorzy polskiego romantyzmu

Muzyka przełomu XIX i XX wieku

Chodź pomaluj mój świat

W marszowym rytmie – audycja muzyczna

Jazzowe improwizacje

Polska muzyka współczesna – audycja

muzyczna *Otwórz oczy*

Światowe musicale

Piosenka poetycka

Nuta z Ponidzia

Dni, których nie znamy

O muzyce dla mas

Galeria megagwiazd

O tym, jak się zapisuje i odtwarza dźwięk

Kwiaty we włosach

Śpiewające kabarety

Wakacje

IV. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z PRZEDMIOTU MUZYKA

Przy określaniu poziomu nabytych umiejętności i stopnia opanowania wiadomości przewidzianych w programie nauczania uwzględnia się:

- poziom uzdolnień i indywidualne możliwości ucznia,
- jego wysiłek wkładany w wywiązywanie się z powierzonych zadań,
- stosunek do zajęć,
- aktywność i zaangażowanie w czasie zajęć,
- uzyskany poziom umiejętności w zakresie różnych form aktywności muzycznej i wiadomości z zasad muzyki oraz historii muzyki,
- rozwijanie własnych umiejętności i zainteresowań muzycznych,
- podejmowanie dodatkowych zadań,
- włączanie się w życie artystyczne szkoły i środowiska,
- postawę wobec wytworów sztuki i dóbr kultury.

Uczeń powinien mieć możliwość wykazania się swoimi umiejętnościami w różnych formach aktywności muzycznej.

Rodzaj aktywności muzycznej powinien być elastycznie dostosowany do indywidualnych predyspozycji każdego ucznia.

Ocena powinna wzbudzać w uczniach pozytywne nastawienie do zajęć, aktywizować ich do czynnego uczestnictwa, motywować ich do rozwijania własnych umiejętności i zainteresowań muzycznych.

Podlegające ocenie osiągnięcia edukacyjne uczniów powinny być wskazówką dla nauczyciela do weryfikacji przez niego form i metod pracy.

V. METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ I POSTĘPÓW UCZNIÓW

Elementy oceniane:

1. Umiejętności praktyczne:

- śpiew – sprawdzenie stopnia opanowania utworów wokalnych:
 - śpiewanie piosenek, pieśni, przyśpiewek ludowych lub ich fragmentów w zespole klasowym, w małej grupie lub solo,
- gra na instrumentach - sprawdzenie stopnia opanowania utworu instrumentalnego:
 - zagranie utworu lub jego fragmentu na dzwonkach lub flecie podłużnym,
 - zagranie akompaniamentu rytmicznego na instrumencie perkusyjnym,
 - zagranie w zespole odpowiedniej partii instrumentalnej utworu,
- taniec – sprawdzenie stopnia opanowania kroków i figur tanecznych wybranych tańców narodowych, ludowych, towarzyskich*: - tańczenie solo,
 - tańczenie z partnerem,
 - tańczenie w zespole układu choreograficznego wybranego tańca,
- umiejętność aktywnego słuchania muzyki,
- umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków i poszukiwania własnych rozwiązań,
- umiejętność współpracy w grupie.

2. Wiedza z zakresu kultury muzycznej:

- pisemne testy i krótkie sprawdziany wiadomości uczniów (obejmują zazwyczaj jeden zakres tematyczny). Nauczyciel sprawdza i ocenia wyniki testów i sprawdzianów zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny poszczególnych zadań oraz zasadami oceniania prac pisemnych przyjętych w PSO,
- muzyczne ćwiczenia, quizy, zagadki,
- wypowiedzi: na temat słuchanych utworów, twórczości kompozytorów, głównych osiągnięć epoki muzycznej, wybrany temat związany z muzyką,
- przygotowanie materiałów do lekcji na określony temat.

3. Aktywność na zajęciach - oceniane jest czynne uczestnictwo ucznia podczas zajęć w rozwiązywaniu problemu, zbiorowej dyskusji, itp.

4. Praca z zeszytem ćwiczeń.

Ocenie podlega:

- systematyczność, poprawność oraz estetyka wykonywanych ćwiczeń, prac domowych,
- podejmowanie zadań dodatkowych, np. *Ćwiczenie dla mistrza*.

5. Odpowiedź ustna – oceniane są krótsze lub dłuższe ustne wypowiedzi ucznia na pytanie skierowane do niego przez nauczyciela. Oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę:

- zawartość rzeczową, wyrażanie sądów, uzasadnianie, umiejętność formułowania myśli.

6. Praca domowa - oceniana jest praca pisemna, ustna lub zadanie praktyczne zlecone przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu.

7. Stosunek ucznia do przedmiotu.

8. Praca pozalekcyjna, np.: udział w konkursach, występach artystycznych, kołach zainteresowań, pracy na rzecz szkoły i środowiska, itp.

VI. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W SKALI OCEN SZKOLNYCH

Ocenę **celujący** otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a także:

- szczególnie interesuje się muzyką, posiada rozszerzone wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce oraz umiejętności twórcze z zakresu tworzenia i ekspresji muzycznej,
- ma wzorowo zorganizowany warsztat pracy,
- jest wyróżniająco aktywny na lekcjach,
- samodzielnie i twórczo rozwija indywidualne uzdolnienia artystyczne i zainteresowania muzyczne na zajęciach pozalekcyjnych, np. w zespole wokalnym, zespole instrumentalnym, zespole tanecznym,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,
- prezentuje swoje umiejętności muzyczne w szkolnych i środowiskowych uroczystościach, akademiach, imprezach artystycznych,
- reprezentuje szkołę w konkursach muzycznych,

- uczestniczy w życiu kulturalnym poprzez udział w koncertach i spektaklach muzycznych.

Ocenę **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który opanował na wysokim poziomie zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, ponadto:

- posługuje się w szerokim zakresie zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- realizuje pomysły muzyczne rozwijając własne uzdolnienia i zainteresowania muzyczne,
- ma bardzo dobrze zorganizowany warsztat pracy,
- wykazuje dużą aktywność na lekcji,
- starannie wykonuje ćwiczenia praktyczne,
- bardzo dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- potrafi bronić swój pogląd i postawę twórczą,
- jest zawsze przygotowany do zajęć.

Ocenę **dobry** otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy w stopniu dobrym , a także:

- potrafi wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych,
- stara się wywiązywać ze swoich obowiązków,
- ma dobrze zorganizowany warsztat pracy,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania praktyczne i teoretyczne,
- zazwyczaj pracuje systematycznie i efektywnie (indywidualnie i w zespole),
- poprawnie formułuje wnioski,
- dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- bierze czynny udział w zajęciach lekcyjnych.

Ocenę **dostateczny** otrzymuje uczeń, który częściowo opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki oraz:

- najczęściej uzyskuje dostateczne oceny częściowe,
- wykonuje typowe ćwiczenia i zadania muzyczne o średnim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela,

- nie zawsze pracuje systematycznie,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo-grupowych,
- przejawia niezdecydowanie i powściągliwość w działaniach muzycznych,
- ma słabo zorganizowany warsztat pracy.

Ocenę **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który na poziomie elementarnym opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, a także:

- z pomocą nauczyciela realizuje ćwiczenia i zadania muzyczne o łatwym stopniu trudności, nie potrafi samodzielnie wykonać działań w poszczególnych formach aktywności,
- nie pracuje systematycznie,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- biernie uczestniczy w zajęciach.
- trudno organizuje swój warsztat pracy
- nie wywiązuje się z obowiązków i powierzonych zadań.

Ocenę **niedostateczny** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania oraz:

- nie przejawia zainteresowania przedmiotem oraz żadnej aktywności muzycznej,
- wyraża lekceważący stosunek do przedmiotu,
- nie opanował żadnych umiejętności muzycznych,
- jest nieprzygotowany do lekcji,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie uzupełnia ćwiczeń,
- nie wykazuje żadnej chęci poprawy oceny,
- wykazuje całkowitą niechęć do przedmiotu oraz pracy.

Ocena niedostateczna nie jest wynikiem braku możliwości i uzdolnień muzycznych ucznia, ale wynika z jego całkowitej niechęci do realizacji zadań edukacyjnych i lekceważącego stosunku do przedmiotu.

**ROZKŁAD MATERIAŁU Z PLANEM WYNIKOWYM I WYMAGANIAMI SZCZEGÓLOWYMI PODSTAWY PROGRAMOWEJ
MUZYKA – KLASA IV**

Nr lekcji	Temat lekcji	Cele główne, treści nauczania	Wymagania szczegółowe podstawy programowej	Podstawowe wymagania edukacyjne Uczeń:	Ponadpodstawowe wymagania edukacyjne Uczeń:	Środki dydaktyczne
1.	Przywitajmy się piosenką. Taktujemy na „dwa”, na „trzy”, na „cztery”	– nauka piosenki o tematyce szkolnej <i>Czas powrotów</i> – określanie nastroju piosenki – zapoznanie z programem nauczania, formami i metodami pracy na lekcjach muzyki oraz Przedmiotowym Systemem Oceniania – utrwalenie taktowania na „dwa”, na „trzy”, na „cztery” - śpiew piosenki z taktowaniem na „cztery” – rytmizowanie tekstów wierszowanych według własnej inwencji	I.1.1 I.1.3 I.2.2 I.2.5 II.1.1 II.2.2	– śpiewa ze słuchu w zespole piosenkę <i>Czas powrotów</i> z akompaniamentem granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z płyty CD – określa tempo i nastrój piosenki – poznaje ogólne treści programowe z muzyki oraz Przedmiotowy System Oceniania – orientuje się w budowie podręcznika i zeszytu ćwiczeń – taktuje na „dwa”, na „trzy”, na „cztery” – podejmuje próby rytmizacji tekstu	– wykonuje solo piosenkę <i>Czas powrotów</i> , interpretuje głosem i ruchem jej treść i melodię – śpiewa piosenkę, jednocześnie taktując ”na cztery” – rytmizuje teksty fraszek według własnej inwencji	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Czas powrotów</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), wybrane teksty wierszy ze zbioru <i>Sto fraszek szkolnych</i> (I. Sikirycki), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino
2.	Akademia młodego melomana.	– poznawanie utworów z kanonu literatury muzycznej	I.4.1 I.4.2 I.4.3	- z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych, wypowiada	- analizuje utwór pod względem wybranych	nagrania CD utworów: <i>Kaprys włoski</i> , op.45, (P. Czajkowski),

	Muzyczne kartki z podróży	– kształcenie umiejętności aktywnego słuchania muzyki – określanie charakterystycznych cech utworu (nastrój, tempo, dynamika) - zapoznanie z wybranymi faktami biograficznymi kompozytorów: P. Czajkowski, F. Chopin, W. A. Mozart – interpretacja plastyczna wysłuchanego utworu muzycznego	I.4.4	swoje zdanie na ich temat - słuchając utworu, wystukuje jego pierwszą miarę taktu - nadaje własny tytuł wysłuchanemu utworowi muzycznemu - interpretuje plastycznie wybrany utwór muzyczny	elementów dzieła muzycznego - wyszukuje na stronach WWW utwory muzyczne przywołujące letnie wspomnienia - wykazuje dociekliwość poznawczą związaną z życiem i twórczością kompozytorów: P. Czajkowski, F. Chopin, W. A. Mozart	<i>Mazurek e-moll</i>, op. 17 nr 2 (F. Chopin), <i>Marsz turecki z Sonaty A-dur</i> KV 331 (W. A. Mozart), odtwarzacz płyt CD, kredki, zeszyt ćwiczeń
3.	Wartości rytmiczne nut i pauz	– wprowadzenie wartości rytmicznej szesnastki i pauzy szesnastkowej oraz ich znaku graficznego – uwrażliwienie na czas trwania wartości rytmicznych nut i pauz względem całej nuty – utrwalanie pisowni znaków graficznych nut i pauz - analiza rytmiczna zapisu muzycznego	I.1.1 I.1.3 II.1.1 II.2.2 II.2.5	- wykonuje w zespole ćwiczenia rytmiczne uwrażliwiające na czas trwania wartości rytmicznych względem całej nuty - wyszukuje i nazywa wartości rytmiczne nut i pauz w zapisie piosenki <i>Czas powrotów</i> - obserwując zapis nutowy, mówi rytmiczne wskazany tekst - odczytuje tataizacją	- obserwując zapis nutowy refrenu piosenki <i>Czas powrotów</i>, wystukuje jego rytm - rytmizuje teksty przysłów według własnej inwencji - tworzy proste struktury rytmiczne i zapisuje je znakami graficznymi nut i pauz	plansza z podziałem wartości rytmicznych, zeszyt ćwiczeń, zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Czas powrotów</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), odtwarzacz płyt CD, pianino

		<i>powrotów,</i> - dopasowanie tekstów przysłów do podanych układów wartości rytmicznych;		rytmiczne		
4.	O instrumentach perkusyjnych. Klasyfikacja instrumentów ze względu na źródło dźwięku	– nauka piosenki <i>Tańczący tamburyn</i> - improwizowanie na tamburynie akompaniamentu do refrenu piosenki – poznanie instrumentów perkusyjnych (budowa, brzmienie, sposoby wydobywania dźwięku, możliwości wykonawcze) – dokonanie klasyfikacji instrumentów perkusyjnych: membranofony, idiofony oraz instrumenty perkusyjne o określonej i nieokreślonej wysokości dźwięku – uwrażliwienie na barwę brzmienia instrumentów	I.1.1 I.1.3 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2 II.3.1 III.3	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Tańczący tamburyn</i> - improwizuje na tamburynie akompaniament do refrenu piosenki - rozpoznaje brzmienie instrumentów perkusyjnych w słuchanych utworach muzycznych - wyróżnia podstawowe rodzaje instrumentów perkusyjnych, wskazuje najważniejsze cechy ich budowy - poprawnie wydobywa dźwięki z instrumentów perkusyjnych, - *konstruuje prosty instrument perkusyjny	- śpiewa solo piosenkę <i>Tańczący tamburyn</i>, starając się podkreślić wykonaniem taneczny charakter piosenki - dokonuje klasyfikacji instrumentów perkusyjnych, np. ze względu na źródło dźwięku - wymienia popularne instrumenty perkusyjne w orkiestrze symfonicznej	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Tańczący tamburyn</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), nagrania CD utworów: <i>W grocie Króla Gór</i> z I suitu <i>Peer Gynt</i> (E. Grieg), <i>Allegretto</i> z II cz. <i>Symfonii nr 100 G-dur Wojskowa</i> (J. Haydn), plansze dydaktyczne z instrumentami muzycznymi, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino, *materiały potrzebne do budowy prostych instrumentów perkusyjnych (np. kubki po jogurtach, kapsle, puszki, koraliki, ziarna zbóż)

		perkusyjnych - prezentacja sposobu gry na wybranych instrumentach perkusyjnych -*konstruowanie prostych instrumentów perkusyjnych z wykorzystaniem materiałów wtórnych				
5.	Muzycznie o jesieni. Nauka piosenki <i>Barwy jesieni</i>. Tworzenie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej <i>Jesienny spacer</i>	- zapoznanie z rytmem i melodią piosenki <i>Barwy jesieni</i> - obserwacja linii melodycznej piosenki, przedstawianie jej przebiegu graficznie - utrwalenie formy AB w muzyce - układanie melodii do tekstów wierszy tematycznie związanych z jesienią - dobieranie brzmienia instrumentów perkusyjnych do naśladowania różnych odgłosów natury i różnych efektów akustycznych	I.1.1 I.1.3 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Barwy jesieni</i> - określa nastrój i tempo piosenki - dobiera barwę brzmienia instrumentów perkusyjnych do naśladowania odgłosów natury i różnych efektów akustycznych - uczestniczy w tworzeniu ilustracji muzycznej <i>Jesienny spacer</i> -*rysuje ilustrację plastyczną do wysłuchanego utworu muzycznego	- śpiewa solo piosenkę <i>Barwy jesieni</i> - rytmizuje według własnego pomysłu wyrażenia związane z jesienią - wykazuje swoją inwencję twórczą przy tworzeniu ilustracji muzycznej <i>Jesienny spacer</i>	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Barwy jesieni</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), nagranie utworu <i>Koncert nr 3 F-dur Jesień, cz. 1 Allegro</i> (A. Vivaldi), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino

		- tworzenie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej <i>Jesienny spacer</i> - *interpretacja plastyczna utworu muzycznego (A. Vivaldi <i>Koncert nr 3 F-dur, Jesień cz. 1 Allegro</i>)				
6.	Akademia młodego melomana. Muzyka opowiada. Nauka piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	- ilustrowanie dźwiękami instrumentów, np. zjawisk przyrody - ilustrowanie brzmieniem instrumentów, np. wybranych zjawisk natury - wyjaśnienie pojęcia „muzyka programowa” - poznanie wybranych utworów kompozytorów tworzących w nurcie muzyki programowej - nauka piosenki <i>Świat muzyką malowany</i> - interpretowanie środkami	I.1.1 I.1.3 I.2.4 I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4	- dobiera brzmienie instrumentów do tworzenia ilustracji muzycznej inspirowanej np. zjawiskami natury - określa nastrój i charakter słuchanych utworów - przedstawia program utworów słuchanych na lekcji - śpiewa w zespole piosenkę <i>Świat muzyką malowany</i> , określa jej tempo i nastrój - wykonuje ilustrację plastyczną piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	- wskazuje funkcje muzyki programowej oraz treści symboliczno-programowe - wykazuje dociekliwość poznawczą na temat kompozytorów muzyki programowej - śpiewa solo piosenkę <i>Świat muzyką malowany</i> - ilustruje ruchem tekst piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	nagrania CD utworów: <i>Lot trzmiela</i> (N. Rimski-Korsakow), <i>Wesoły wieśniak</i> (R. Schumann), <i>Łabędź</i> (C. Saint-Saëns), zapis nutowy fragmentu utworu <i>Wesoły wieśniak</i> (R. Schumann), piosenki <i>Świat muzyką malowany</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), instrumenty perkusyjne, flety, odtwarzacz płyt CD, pianino, kredki ,blok rysunkowy

		pozamuzycznymi piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>				
7.	Czy muzyce potrzebny jest rytm?	– utrwalanie pojęć muzycznych: rytm, takt, oznaczenie taktowe – rozwijanie wrażliwości słuchowej na zmianę metrum w muzyce – granie z użyciem rytmicznej partytury akompaniamentu do refrenu piosenki <i>Świat muzyka malowany</i>	I.2.1 I.2.3 I.2.4 I.2.5 I.3.1 II.1.1	- wyklaskuje rytm piosenki, obserwując jej zapis nutowy - wykonuje gestodźwięki zgodnie z miarami taktu piosenki - wyjaśnia podstawowe terminy muzyczne: rytm, takt, oznaczenie taktowe - określa oznaczenie taktowe poznanych piosenek - realizuje ruchem proste schematy rytmiczne - wykonuje na instrumencie partię rytmiczną w akompaniamencie do piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	- układa w dowolnym metrum kilkutaktowy rytm, odtwarza go klaszcząc lub grając na instrumentach - wykazuje inwencję twórczą przy realizowaniu rytmu gestodźwiękami i ruchem -*określa pojęcie <i>rytmu</i> w plastyce	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Świat muzyką malowany</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), instrumenty perkusyjne, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD
8.	Polonez – taniec polski	– zapoznanie z genezą powstania poloneza i strukturą rytmiczno-muzyczną tego tańca – określanie w słuchanych utworach	I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4 II.5.1	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Poloneza tańczmy</i>, określa jej tempo i nastrój - opisuje własnymi słowami muzyczny	- śpiewa solo piosenkę <i>Poloneza tańczmy</i> - wyjaśnia pochodzenie poloneza	tekst wiersza <i>Polonez</i> (W. Chotomska), nagranie CD utworów: <i>Polonez a-moll</i> (M. K. Ogiński), <i>Polonez As-dur</i> , op.53 (F. Chopin),

		muzycznych charakterystycznych cech poloneza – nauka piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> opartej na rytmie poloneza - rozbudzanie szacunku dla narodowego dziedzictwa kulturowego		charakter poloneza - wyklaskuje rytm poloneza i jego zakończenie - wskazuje w słuchanych kompozycjach charakterystyczne cechy poloneza - podaje przykłady utworów muzycznych skomponowanych w rytmie poloneza oraz nazwiska ich twórców	- porównuje rytm, nastrój i charakter piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> z utworami wysłuchanymi na lekcji - wyjaśnia termin <i>stylizowany polonez</i>	<i>Polonez</i> filmu <i>Pan Tadeusz</i> (W. Kilar) zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> (sł. J. Koczanowska, muz. P. Sękowski), odtwarzacz płyt CD, pianino
9.	Poloneza czas zacząć. Nauka podstawowych kroków i figur tanecznych poloneza	– rozwijanie poczucia rytmu i wrażliwości muzycznej - poznanie podstawowych kroków i figur tanecznych poloneza, np.: krok podstawowy, krok chodzony, kolumna par, tunel, para w lewo – para w prawo, koła ozdobne – utrwalenie melodii i rytmu piosenki <i>Poloneza tańczmy</i>	I.1.1 I.1.3 I.3.2 II.5.1	- opisuje słowami charakter poloneza na podstawie oglądanej sceny filmowej - wykonuje w parze krok podstawowy poloneza - wskazuje charakterystyczne figury poloneza i podejmuje próby zatańczenia w zespole układu choreograficznego	- wykazuje dociekliwość poznawczą na temat tańca polonez - wyszukuje w różnych źródłach opisy poloneza i jego charakterystyczne figury taneczne - wykazuje się inwencją twórczą przy komponowaniu układu choreograficznego do piosenki <i>Poloneza tańczmy</i>	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> (sł. J. Koczanowska, muz. P. Sękowski), fragment filmu <i>Pan Tadeusz</i> reż. A. Wajda (scena poloneza), odtwarzacz płyt CD, odtwarzacz DVD, pianino
10.	Akademia młodego	– poznanie genezy powstania <i>Mazurka</i>	I.1.1 I.1.2	- śpiewa z pamięci <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>,	- rozumie narodową rolę hymnu w	zapis nutowy lub nagrania CD pieśni:

	melomana. Polskie pieśni historyczne	<i>Dąbrowskiego</i> – uświadomienie znaczenia hymnu narodowego dla Polaków, rozwijanie poczucia własnej tożsamości narodowej – uwrażliwienie na właściwą postawę w czasie wykonywania hymnu państwowego – nauka pieśni historycznej z okresu I wojny światowej <i>Przybyli ułani pod okienko</i> , przybliżenie faktów historycznych i sylwetek wybitnych Polaków	I.1.3 I.3.3 I.4.1 I.4.2 I.4.4 III.3	podkreślając głosem uroczysty charakter pieśni i zachowując właściwą postawę w czasie jej wykonywania - zna genezę powstania polskiego hymnu narodowego - umie wytłumaczyć, co to jest hymn - śpiewa z zespołem pieśń <i>Przybyli ułani pod okienko</i> - bierze udział w tworzeniu inscenizacji ruchowej pieśni <i>Przybyli ułani pod okienko</i>	kontekście historycznym - wykazuje dociekliwość poznawczą na temat pieśni z okresu I wojny światowej - wyszukuje na stronach WWW informacje na temat Muzeum Hymnu Narodowego w Będolinie	<i>Przybyli ułani pod okienko</i> (sł. F. Gwiżdż, muz. autor nieznany), <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> (sł. J. Wybicki, muz. autor nieznany), fragmenty książki <i>Jak powstał Mazurek Dąbrowskiego</i> (J. S. Kopczewski), pianino, odtwarzacz płyt CD
11.	Kilka dźwięków, a tyle melodii. Nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków gamy C-dur	– przypomnienie i utrwalanie nazw solmizacyjnych i literowych dźwięków gamy C-dur – uwrażliwienie na czystą intonację dźwięków gamy C-dur - omówienie budowy gamy C-dur – poznanie brzmienia	I.2.1 II.1.1 II.2.1	- na podstawie gamy C-dur wymienia nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków na pięciolinii - odczytuje z zapisu gamy C-dur na pięciolinii wysokości dźwięków - przedstawia graficznie gamę C-dur - śpiewa dźwięki gamy C-dur w górę i w dół,	- wskazuje półtony w gamie C-dur, - rozumie pojęcie skali muzycznej - *zna pojęcie gamy barw w sztuce	flety podłużne, dzwonki, tabela chwytów na flet podłużny, nagranie dowolnej melodii, pianino, odtwarzacz płyt CD

		trójdźwięku i jego zapisu na pięciolinii		czysto je intonując - obserwując zapis nutowy prostej melodii, śpiewa jej dźwięki nazwami solmizacyjnymi - gra na dzwoneczkach lub flecie podłużnym dźwięki gamy C-dur - wie, co to jest trójdźwięk, śpiewa lub gra dźwięki trójdźwięku od podanego dźwięku		
12.	Gramy na instrumentach melodycznych	– uwrażliwienie na wysokość dźwięków gamy C-dur i czas trwania wartości rytmicznych – doskonalenie gry na dzwoneczkach i flecie podłużnym - kształcenie dyscypliny zespołowej w czasie wspólnego muzykowania – poznanie artykulacji legato i staccato	I.2.1 II.1.1 II.2.2 II.2.3 II.2.4	- odczytuje nazwy dźwięków w zapisie muzycznym - gra na flecie podłużnym lub dzwoneczkach wzory melodyczne - gra w zespole wybrany utwór, posługując się zapisem nutowy - wie, co to jest volta, rozumie jej znaczenie w utworze muzycznym - zna sposoby artykulacji legato i staccato	- gra solo wybrane utwory muzyczne, stosując właściwe tempo i dynamikę - gra utwór muzyczny, stosując artykulację legato i staccato	zapis nutowy melodii: <i>Zabawa</i> (T. Wójcik), <i>W murowanej piwnicy</i> (mel. ludowa), <i>Groziak</i> (mel. ludowa), <i>Melodia</i> (włoska mel. ludowa), <i>Poczkaj, poczkaj</i> (mel. ludowa), flety podłużne, dzwonki, tabela chwytów na flet podłużny, schemat prawidłowego krycia otworów fletu podłużnego, pianino
13.	Akademia młodego melomana. Zimowe opowieści	– zapoznanie z programem literackim baletu P. <i>Czajkowskiego Dziadek</i>	I.4.1 I.4.4 II.2.1 II.3.3	- bierze udział w zabawie rytmicznej do utworu <i>Marsz z baletu P. Czajkowskiego Dziadek</i>	- interpretuje ruchem według własnej inwencji wybraną scenę	nagrania CD utworów z suity baletowej P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów: Marsz,</i>

	- <i>Dziadek do orzechów</i>	<i>do orzechów</i> – poznanie wybranych utworów ze suity baletowej – uwrażliwienie na rolę muzyki w widowisku baletowym – nauka gry na flecie lub dzwonek utworu <i>Taniec pastuszków</i> z suity baletowej P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów</i> - *projektuje scenografię do wybranej sceny baletu	II.4.2 II.4.3 II.4.4	<i>do orzechów</i> - przedstawia program literacki baletu <i>Dziadek do orzechów</i> - z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych, dostrzega ich ilustracyjno-programowy charakter - gra z zespołem fragment utworu <i>Taniec pastuszków</i> z suity baletowej <i>Dziadek do orzechów</i>	z baletu P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów</i> - określa rolę muzyki w widowisku baletowym - gra solo na dzwonek lub flecie <i>Taniec pastuszków</i> -*wykazuje pomysłowość i oryginalność przy tworzeniu scenografii do wybranej sceny baletu	<i>Taniec Wieszczki Cukrowej, Walc kwiatów</i>, nuty utworu <i>Taniec pastuszków</i> (P. Czajkowski), partytura do zabawy rytmicznej <i>Marsz</i>, dzwonek lub flety podłużne, odtwarzacz płyt CD
14.	Spotkanie przy choince, przy cichej kolędzie. Nauka piosenki <i>Choinka</i>	– nauka piosenki <i>Choinka</i> – poznanie brzmienia interwału oktawy – zapoznanie z tradycjami i zwyczajami związanymi ze świętami Bożego Narodzenia i Nowego Roku kultywowanymi w różnych regionach Polski – granie	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.2 II.1.1 II.2.1	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Choinka</i>, określa jej tempo i nastrój - czysto intonuje dźwięki oktawy - opowiada o wybranych zwyczajach bożonarodzeniowych kultywowanych w różnych regionach Polski - gra ostinato rytmiczne	- wyjaśnia różnice między kolędą a pastorałką - wyszukuje w zapisie nutowym piosenki <i>Choinka</i> dźwięki oddalone od siebie o oktawę i określa ich nazwę - gra partię melodyczną w akompaniamencie do piosenki <i>Choinka</i>	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Choinka</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziaber), oraz pastorałki <i>Gore gwiazda Jezusowi</i>, fragmenty książki <i>Mało nas, mało nas</i> (J. Gorzechowska, M. Kaczurbina), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino, kredki

		akompaniamentu rytmiczno-melodycznego do zwrotki piosenki <i>Choinka</i>		w akompaniamencie do piosenki <i>Choinka</i>		
15.	Kolędy na flet i dzwonki	- rozwijanie polskiej tradycji wspólnego kołędowania – nauka gry kolędy polskiej na dzwoneczkach lub flecie podłużnym – poznanie znaków notacji muzycznej: kropka przy nucie, znak repetycji, volta – praca nad wyrazem artystycznym prezentowanych utworów – kształcenie dyscypliny zespołowej w czasie wspólnego muzykowania	I.2.1 I.4.1 I.4.3 I.4.4 II.1.1 II.2.2 II.4.1 II.8	- z zainteresowaniem słucha kolęd polskich, określa ich charakterystyczne cechy - wymienia tytuły znanych kolęd - gra w zespole wybraną kolędę - wie, jakie jest znacznie kropki przy nucie i pauzie - wyjaśnia znak repetycji w zapisie muzycznym	- gra solo wybrane kolędy polskie, dbając o wyraz artystyczny utworów - wykazuje zainteresowanie kolędami polskimi, poszukuje w różnych źródłach innych utworów, podejmuje próbę zagrania ich na wybranym instrumencie	nagrania CD kolęd i pastorałek w opracowaniu chóralnym i orkiestrowym, zapis nutowy kolęd: <i>My też pastuszkowie, Narodził się Jezus Chrystus, Przybieżeli do Betlejem, Lulajże Jezuniu</i> , flety podłużne, dzwonki chromatyczne, pianino, odtwarzacz płyt CD
16.	Śpiewamy i gramy w kanonie. Nauka <i>Kanonu noworocznego</i>	– zapoznanie z formą kanonu w muzyce – rozwijanie słuchu harmonicznego, wrażliwości na	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.3 II.1.1	- zna pojęcie <i>kanon</i> , wyjaśnia sposób śpiewania w kanonie - wykonuje na instrumentach	- dostrzega w kanonie imitację (środek techniki polifonicznej) - wykazuje się	zapis nutowy utworów: <i>Kanon noworoczny</i> (sł. M. Drozd, mel. angielska), <i>Cztery pory roku</i> (australijska mel.

		współbrzmienie głosów – opracowanie wokalne <i>Kanonu noworocznego</i> na dwa głosy – kształcenie poczucia formy utworu muzycznego – utrwalenie pojęcia oktawy w muzyce	II.2.2 II.4.3	perkusyjnych kanon rytmiczny - gra w kanonie utwór <i>Cztery poru roku</i> - śpiewa <i>Kanon</i> <i>noworoczny</i> w układzie dwugłosowym -*śpiewa w kanonie utwór <i>Don, don</i> z zastosowaniem gestodźwięków - dostrzega współbrzmienie dźwięków w formach wielogłosowych	inwencją twórczą przy tworzeniu kanonu ruchowego	ludowa), <i>Don, don</i> (C. Orff), nagranie CD utworu <i>Kanon</i> (J. Pachelbel), odtwarzacz płyt CD, pianino, instrumenty perkusyjne

17.	Akademia młodego melomana. Muzyczny zwierzyniec	– kształcenie percepcji słuchowej uczniów – układanie miniatury tanecznej do wysłuchanej muzyki – uwrażliwienie na brzmienie interwału tercji - tworzenie głosowej ilustracji dźwiękowej do fragmentu wiersza <i>Ptasie radio</i> (J. Tuwim), –*tworzenie na instrumentach ilustracji muzycznej do tekstu wiersza	I.1.6 I.2.4 I.3.3 I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4 II.3.1 II.3.3	- z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych inspirowanych zwierzętami - śledzi przebieg muzyczny utworów, określa ich charakterystyczne cechy - wypowiada swoje zdanie na temat wysłuchanych utworów - czysto intonuje dźwięki oddalone od siebie o interwał tercji - tworzy miniaturę taneczną do wysłuchanej muzyki np. <i>Taniec słonia, Kocie zabawy</i> -*uczestniczy w tworzeniu ilustracji muzycznej do wiersza <i>Ptak</i> (J. Tuwim)	- wykazuje się inwencją twórczą przy układaniu choreografii miniatury tanecznej oraz ilustracji dźwiękowej do tekstu wiersza - wykazuje zainteresowanie twórczością kompozytorów, których utworów słuchał na lekcji, oraz wyszukuje w literaturze muzycznej przykłady ich dzieł	nagrania CD utworów: <i>Duet kotów</i> (G. Rossini), <i>Słoń</i> z cyklu <i>Karnawał zwierząt</i> (C. Saint-Saëns), <i>Kukulka</i> (L. C. Daquin), fragment tekstu wiersza <i>Ptasie radio, Ptak</i> (J. Tuwim), flety podłużne, dzwonki, niemelodyczne instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, zeszyt ćwiczeń
18.	Kiedy wiatr na soplach gra. Nauka piosenki <i>Biała dama, sroga zima</i>	– nauka piosenki <i>Biała dama, sroga zima</i>, analiza melodii utworu – kształcenie percepcji słuchowej uczniów – granie na dzwoneczkach lub flecie podłużnym fragmentu utworu <i>Walc</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.4 I.4.1 II.2.2	- układa rytm do tekstu przysłowia - śpiewa w zespole piosenkę <i>Biała dama sroga zima</i>, określa jej tempo i nastrój - wskazuje ruchem ręki wznoszący i opadający	- śpiewa solo piosenkę <i>Biała dama sroga zima</i>, analizuje zapis muzyczny piosenki - gra solo <i>Walc łyżwiarzy</i> (E. Waldteufel), stosując	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Biała dama, sroga zima</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), nagranie CD utworu <i>Tańczący śnieg</i> z cyklu <i>Kącik dziecięcy</i>

		<i>łyżwiarzy</i> – rozwijanie inwencji twórczej i wyobraźni muzycznej uczniów w zabawie głosowo-rytmicznej		kierunek melodii - słuchając utworu <i>Taniec śnieżynek</i> (C. Debussy), ruchem rąk naśladuje taniec wirujących płatków śniegu - gra w zespole <i>Walc łyżwiarzy</i> (E. Waldteufel) - bierze udział w zabawie rytmicznej <i>Zimowe rytmy</i>	w czasie wykonania artykulację legato - wykazuje inwencję twórczą przy tworzeniu rytmów do tekstu przysłów	(C. Debussy), zapis nutowy utworu <i>Walc łyżwiarzy</i> (E. Waldteufel), dzwonki, flety, pianino, odtwarzacz płyt CD
19.	Zimowa sanna. Tworzenie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej do wiersza <i>Kulig</i>	– naśladowanie na instrumentach różnych efektów akustycznych, odgłosów natury zilustrowanych w utworze muzycznym <i>Sanna</i> (L. Mozart) – śpiewanie solmizacją przy pomocy nut melodii <i>Jingle bells</i> – tworzenie na instrumentach ilustracji muzycznej do wiersza <i>Kulig</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.4 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2	– słuchając utworu muzycznego, dostrzega jego ilustracyjność – uczestniczy w tworzeniu ilustracji muzycznej do tekstu wiersza – opowiada o tradycjach staropolskich kuligów, porównuje je ze zwyczajami w czasach współczesnych – śpiewa solmizacją w zespole melodię <i>Jingle bells</i> - dostrzega związek między muzyką, literaturą i sztuką	– wykazuje się kreatywnością muzyczną przy tworzeniu ilustracji muzycznej do tekstu wiersza – śpiewa solo solmizacją melodię <i>Jingle bells</i> – wykazuje zainteresowanie zwyczajami i tradycjami staropolskimi	nagranie CD utworu <i>Sanna</i> (L. Mozart), tekst wiersza <i>Kulig</i> (E. Skarżyńska), zapis nutowy utworu <i>Jingle bells</i> (mel. amerykańska), instrumenty perkusyjne, reprodukcja obrazu <i>Sanna</i> (I. Zygmunowicz)

20.	Oberek kujawiak mazur - polskie tańce Narodowe. Nauka piosenki <i>Oberek</i> <i>zakręcony</i>	- nauka piosenki opartej na rytmie oberka <i>Oberek</i> <i>zakręcony</i> - poznanie wybranych polskich tańców narodowych (oberek, mazur, kujawiak) w twórczości kompozytorów – określanie charakterystycznych cech tańców polskich: mazur, kujawiak, oberek – rozpoznanie rytmów tanecznych w utworach muzycznych – granie na instrumencie melodii ludowej w rytmie oberka <i>Przepióreczka</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.5.1 III.4	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Oberek</i> <i>zakręcony</i> – wymienia charakterystyczne cechy mazura, kujawiaka, oberka – z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych inspirowanych polskimi tańcami ludowymi, rozpoznaje w nich rytmy oberka, kujawiaka, mazura – gra w zespole melodię ludową <i>Przepióreczka</i>	– śpiewa solo piosenkę <i>Oberek</i> <i>zakręcony</i> , starając się podkreślić środkami wykonawczymi jej charakter, nastrój i tempo – zna i rozróżnia charakterystyczne rytmy tańców narodowych – wymienia kompozytorów polskich tworzących stylizowane utwory taneczne	zapis nutowy lub nagrania CD: piosenka <i>Oberek zakręcony</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber) i utwory: <i>Mazur</i> z I aktu opery <i>Halka</i> (S. Moniuszko), <i>Oberek</i> (G. Bacewicz), <i>Kujawiak</i> (H. Wieniawski), kujawiak ludowy, zapis nutowy melodii ludowej <i>Przepióreczka</i> , pianino, odtwarzacz płyt CD, zeszyt ćwiczeń
21.	Tańczymy kujawiaka	– zapoznanie z rytmem i melodią pieśni ludowej <i>Czerwone jabłuszko</i> – nauka kroku podstawowego kujawiaka i wybranych figur tanecznych	I.1.1 I.1.3 I.3.2 II.5.1	- śpiewa w zespole pieśń ludową <i>Czerwone</i> <i>jabłuszko</i> - wymienia i opisuje figury taneczne kujawiaka - uczestniczy w opracowaniu ruchowej	- śpiewa solo pieśń ludową <i>Czerwone</i> <i>jabłuszko</i> - wykazuje inwencję twórczą przy tworzeniu układu choreograficznego do melodii pieśni	zapis nutowy lub nagranie CD pieśni ludowej <i>Czerwone</i> <i>jabłuszko</i> , tekst wiersza <i>Kujawiak</i> (W. Chotomska), pianino, odtwarzacz płyt CD

		– opracowanie układu choreograficznego do pieśni <i>Czerwone jabłuszko</i> - *inscenizacja treści wiersza <i>Kujawiak</i> (W. Chotomska)		struktury tańca - tańczy w parze krok podstawowy kujawiaka - *bierze udział w inscenizacji treści wiersza <i>Kujawiak</i> (W. Chotomska)	- tańczy w zespole kujawiaka, dbając poprawność wykonania figur tanecznych i wyraz artystyczny tańca	
22.	Twórcy i wykonawcy muzyki	– poznanie wykonawców muzyki (orkiestra, chór, soliści) – oglądanie filmu prezentującego różnych wykonawców muzycznych – uwrażliwienie na brzmienie zespołów wykonawczych – rozwijanie inwencji twórczej uczniów – granie na instrumentach perkusyjnych akompaniamentu rytmicznego w czasie słuchania utworu <i>Menuet</i> (L. Boccherini)	I.1.6 I.2.1 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2 III.2	- z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych na różne zespoły wykonawcze - rozpoznaje i nazywa zespoły wykonawcze - wie, kim jest kompozytor, wymienia nazwiska reprezentatywnych mistrzów muzyki - podejmuje próby ułożenia melodii do podanego rytmu - gra w zespole partię rytmiczną w akompaniamencie do melodii <i>Menueta</i> (L. Boccherini)	- tworzy własną melodię do podanego rytmu - świadomie i aktywnie słucha utworów muzycznych - wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat twórczości wybranych kompozytorów - omawia rodzaje zespołów kameralnych, wymienia ich skład instrumentalny	nagrania fragmentów utworów: <i>V Symfonia c-moll</i> (L. van Beethoven), <i>Kwartet smyczkowy g-moll</i> op. 74 nr 3 (J. Haydn), <i>Chór niewolników</i> z opery <i>Nabucco</i> (G. Verdi), partytura utworu <i>Menuet</i> (L. Boccherini), film <i>Wykonawcy muzyki</i> lub fragmenty wykonania utworów muzycznych ze stron WWW, dzwonki, flety podłużne, odtwarzacz płyt CD i DVD
23.	Akademia młodego melomana. Dzień dobry, panie	– uzupełnienie wiadomości na temat ważnych faktów biograficznych i	I.4.1 I.4.4 II.3.3 II.4.1	- z zainteresowaniem i uwagą słucha utworów Fryderyka Chopina - poznaje utwory	- korzysta z różnych źródeł informacji w poszukiwaniu nowych wiadomości	portret F. Chopina, płyta CD z nagraniami utworów F. Chopina: <i>Mazurek B-dur</i> , op. 7 nr

	Chopinie	dorobku artystycznego Fryderyka Chopina - poznanie okoliczności powstania wybranych utworów muzycznych F. Chopina – uwrażliwienie na piękno utworów kompozytora – wyrabianie szacunku do kultury narodowej i jej twórców	III.3	kompozytora inspirowane folklorem - formułuje wypowiedzi na temat twórczości Fryderyka Chopina - wymienia przykładowe utwory z dorobku artystycznego kompozytora - wymienia miejsca związane z Fryderykiem Chopinem	o życiu i twórczości Fryderyka Chopina - tworzy kronikę życia i twórczości kompozytora, np. w formie plastycznej - wyszukuje na mapie kraju miejsce urodzenia Fryderyka Chopina - zbiera informacje na temat Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina	1, <i>Polonez A-dur</i>, op.40 nr 1, <i>Nokturn Es-dur</i>, op.9 nr 2, tekst wiersza <i>Żelazowa Wola</i> (W. Chotomska), zdjęcia i reprodukcje związane z życiem F. Chopina, mapa Polski, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino
24.	Chopin –muzyczne inspiracje. Nauka piosenki <i>Noc nad Utratą</i>	– nauka piosenki <i>Noc nad Utratą</i> – inscenizacja treści wiersza <i>Preludium Deszczowe</i> (W. Chotomska) - wykonywanie ilustracji inspirowanych muzyką Fryderyka Chopina, tworzenie galerii obrazów	I.1.1 I.1.3 I.4.1 II.4.1 III.2	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Noc nad Utratą</i> - śpiewa w dwugłosie na sylabie „la” pierwsze takty piosenki <i>Noc nad Utratą</i> - wyraża muzykę Fryderyka Chopina środkami plastycznymi - zbiera informacje na temat muzeum w Żelazowej Woli - poznaje utwory literackie inspirowane muzyką	- śpiewa solo piosenkę <i>Noc nad Utratą</i> - tworzy portfolio z samodzielne zgromadzonych informacji o Fryderyku Chopinie	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Noc nad Utratą</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), teksty wierszy: <i>Walc</i> i <i>Preludium Deszczowe</i> (W. Chotomska), nagranie utworu F. Chopina: <i>Walc cis-moll</i>, op.64 nr 2, <i>Preludium e-moll</i>, op. 28 nr 4, <i>Preludium Des-dur</i>, op.28 nr 15, odtwarzacz płyt CD, pianino, kredki, blok

				Fryderyka Chopina		rysunkowy
25.	Wiosenne melodie. Nauka piosenki <i>To nasza wiosna</i>	– układanie melodii do tekstów wierszowanych – poznanie rytmu i melodii piosenki <i>To nasza wiosna</i> – rytmizowanie przysłów o wiosnie – granie na instrumentach różnych efektów dźwiękonaśladowczych – określenie pozamuzycznych skojarzeń w wysłuchanych utworach – nauka gry fragmentu utworu <i>Wiosna</i> z cyklu <i>Cztery pory roku</i> (A. Vivaldi) – poznanie znaczenia przedtaktu w muzyce	I.1.1 I.1.3 I.1.6 I.2.1 I.2.4 I.3.3 I.4.1 II.1.1 II.1.2 II.2.2	- śpiewa w zespole piosenkę <i>To nasza wiosna</i> - improwizuje melodię do tekstu wierszowanego - gra w zespole utwór <i>Wiosna</i> (A. Vivaldi) - wyjaśnia pojęcie <i>przedtakt muzyczny</i> - z zainteresowaniem słucha utworów inspirowanych wiosną - naśladuje na instrumentach odgłosy natury i różne efekty akustyczne - dobiera rytmy do tekstów przysłów - improwizuje ruchem „taniec wiosny”	- śpiewa solo piosenkę <i>To nasza wiosna</i> - wykazuje się niezależnością i pomysłowością przy tworzeniu melodii - gra solo utwór <i>Wiosna</i> , zwracając uwagę na zmiany dynamiczne zawarte w zapisie muzycznym - układa rytmy do tekstów przysłów	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>To nasza wiosna</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), fragmenty wierszy: <i>List do jaskółki</i> (H. Bechlerowa), <i>Idzie wiosna</i> (J. Koczanowska), nagrania CD utworów: <i>Odgłosy wiosny</i> (J. Strauss), <i>Koncert nr 1 E-dur z cyklu Cztery pory roku</i> , op. 8, cz. 1 <i>Allegro</i> (A. Vivaldi), zapis nutowy utworu <i>Wiosna</i> (A. Vivaldi), dzwonki, flety podłużne, niemelodyczne instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, pianino
26.	Wiosenne zwyczaje i obrzędy ludowe. Nauka piosenki <i>Śmigus-dyngus</i>	– nauka piosenki <i>Śmigus-dyngus</i> - zapoznanie z wiosennymi zwyczajami i obrzędami	I.1.1 I.1.3 I.3.3 II.4.1 III.4	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Śmigus-dyngus</i> - opowiada o wiosennych zwyczajach i obrzędach kulturowanych w	- śpiewa solo piosenkę <i>Śmigus-dyngus</i> oraz wybraną przyśpiewkę ludową	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Śmigus-dyngus</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), zapis nutowy

		ludowymi – inscenizacja ruchowa wybranych obrzędów ludowych – śpiewanie przyśpiewek ludowych - uczenie szacunku do tradycji i dziedzictwa kulturowego - wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym		regionie - bierze udział w inscenizacji ruchowej wybranego obrzędu ludowego - poszerza swoją wiedzę na temat tradycji i zwyczajów ludowych	- wykazuje się inwencją twórczą przy tworzeniu inscenizacji ruchowej obrzędu ludowego - wyszukuje w różnych źródłach informacji na temat wydarzeń kulturalnych w swoim regionie	przyśpiewek ludowych: <i>Oj, zwiesna dokola, Gaik</i>, instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, pianino, zeszyt ćwiczeń
27.	Akademia młodego melomana. Muzyczne baśnie. Nauka piosenki <i>Witajcie w naszej bajce</i>	– nauka piosenki <i>Witajcie w naszej bajce</i> – zapoznanie z muzycznymi utworami programowymi inspirowanymi tematyką baśniową – rozwijanie umiejętności analitycznego słuchania muzyki	I.1.1 I.1.3 I.1.5 I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Witajcie w naszej bajce</i> - z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych - określa zespół wykonawczy w słuchanych utworach muzycznych - rozpoznaje w słuchanych utworach instrumenty wykonujące partie solowe - interpretuje plastycznie wybrany utwór	- śpiewa solo piosenkę <i>Witajcie w naszej bajce</i> - przedstawia treści programowe utworu muzycznego - śpiewa wymyślony przez siebie motyw przewodni bajki	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Witajcie w naszej bajce</i> (sł. J. Brzechwa, A. Korzyński), pianino, nagrania CD utworów: <i>Walc</i> z baletu <i>Śpiąca królewna</i> (P. Czajkowski), <i>Piotruś i Wilk</i> (S. Prokofiew), odtwarzacz płyt CD, blok rysunkowy, kredki szkolne
28.	Wolno-szybko,	– zapoznanie	I.2.1	- gra w zespole utwór	- gra solo utwór	zapis nutowy utworu

	głośno-cicho. Znaki dynamiczne i oznaczenie tempa w muzyce	z podstawowymi oznaczeniami tempa i dynamiki stosowanymi w muzyce – kształcenie wrażliwości słuchowej na zmianę tempa i dynamiki – nauka gry utworu <i>Menuet</i> z zastosowaniem właściwego tempa i zmian dynamicznych – układanie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej do tekstu wiersza – ukazanie ścisłego związku zachodzącego między tempem, dynamiką a nastrojem utworu muzycznego	I.2.4 I.4.1 II.2.4 II.2.2	<i>Menuet</i> (W.A. Mozart) - rozróżnia części w utworze muzycznym, określa je za pomocą symboli literowych - wskazuje zmiany dynamiczne w wysłuchanym utworze - wymienia podstawowe oznaczenia tempa i dynamiki stosowane w muzyce - stosuje w śpiewie i grze zgodnie z zapisem muzycznym zmiany tempa i dynamiki	<i>Menuet</i> (W. A. Mozart) - wie, do czego służy metronom - wymienia włoskie oznaczenia tempa i dynamiki stosowane w muzyce - świadomie dobiera muzykę ukierunkowaną na zmiany tempa i dynamiki	<i>Menuet</i> (W. A. Mozart), fragment wiersza <i>Lokomotywa</i> (J. Tuwim), instrumenty perkusyjne, pianino, nagranie CD utworu <i>Taniec neapolitański</i> (P. Czajkowski), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD
29.	Zegarowa muzyka. Nauka piosenki <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i>	– poznanie rytmu i melodii piosenki <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> – uwrażliwienie na czas trwania wartości rytmicznych	I.1.1 I.1.3 I.4.1	- śpiewa w zespole piosenkę <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> - układa melodyjkę kurantową głosem lub na instrumencie - bierze udział w	- śpiewa solo piosenkę <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> - wykazuje się inwencją twórczą przy układaniu	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), nagrania CD utworów: <i>Aria</i> z

		– tworzenie formy ABA – układanie melodijki kurantowej na dzwonek lub flecie podłużnym - słuchanie utworów z kanonu literatury muzycznej		tworzeniu ilustracji ABA <i>Zegarowa muzyka</i> - z zainteresowaniem słucha nowych utworów z literatury muzycznej - naśladuje na instrumentach odgłosy zegarów	melodii kurantowej	<i>kurantem</i> z opery <i>Straszny dwór</i> (S. Moniuszko), <i>Polka tik-tak</i> z operetki <i>Zemsta nietoperza</i> (J. Strauss) flety podłużne, instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, pianino
30.	Na krakowską nutę. Tradycje i zwyczaje ziemi krakowskiej. Nauka piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i>	– nauka rytmu i melodii piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> – poznanie zwyczajów i tradycji ziemi krakowskiej – kształcenie poczucia rytmu, realizowanie rytmów z synkopą - uczenie szacunku do tradycji i dziedzictwa kulturowego	I.1.1 I.1.3 I.4.1 I.4.2 II.4.1 III.4	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> - opowiada o zwyczajach i tradycjach ziemi krakowskiej, rozpoznaje strój krakowski - określa cechy i charakter krakowiaka - wie, co to jest <i>synkopa</i>, realizuje rytmy z synkopą - rozpoznaje w słuchanym utworze muzycznym rytm taneczny krakowiaka - jest zainteresowany polską kulturą ludową	- śpiewa solo piosenkę <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> - poszerza swoją wiedzę na temat folkloru ziemi krakowskiej - śpiewa przyśpiewkę krakowską <i>Śpiewa słowik, śpiewa</i>	zapis nutowy lub płyta nagranie CD piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), nagranie utworu <i>Rondo a la Krakowiak F-dur</i>, op.14 (F. Chopin), nuty przyśpiewki <i>Śpiewa słowik, śpiewa</i>, odtwarzacz płyt CD, mapa fizyczna Polski, plansza ze strojami regionalnymi, dzwonek, flety podłużne, zeszyt ćwiczeń, pianino
31.	Tańczymy krakowiaka. Nauka	– poznanie struktury muzyczno-ruchowej	I.3.2 II.5.1	- wyklaskuje rytm krakowiaka, określa	- wykazuje kreatywność	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki

	podstawowych kroków i figur tanecznych krakowiaka	krakowiaka – nauka podstawowych kroków i figur tanecznych krakowiaka (cwał boczny, krzesany, drobna kaszka, koła ozdobne itd.) – nauka układu choreograficznego do piosenki <i>Lajkoniku prowadź nas</i> – kształcenie poczucia rytmu i koordynacji ruchowe		charakterystyczne cechy tańca - wykonuje podstawowe kroki i figury taneczne krakowiaka: cwał boczny, cwał w przód, drobna kaszka, koło zębate - tańczy układ choreograficzny do piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i>, dba o odpowiedni wyraz artystyczny tańca	w tworzeniu choreografii do piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> - podkreśla wykonaniem charakter poszczególnych figur krakowiaka	<i>Lajkoniku, prowadź nas</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), odtwarzacz płyt CD, pianino
32.	Akademia młodego melomana. Dla młodych melomanów	– aktywne słuchanie muzyki – improwizacja ruchowa do słuchanej muzyki – interpretacja plastyczna utworu muzycznego – granie na instrumencie melodii <i>Kołysanka</i> (J. Brahms)	I.2.1 I.3.3 I.4.1 I.4.2	- odczytuje zapis muzyczny <i>Kołysanki</i> (J. Brahms), gra utwór w zespole - z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych, określa ich nastrój i charakterystyczne cechy - po wysłuchaniu utworu <i>Marzenie</i> (R. Schumann) wymyśla senne fantazje dziecka - interpretuje ruchowo utwór <i>Taniec pajaca</i> z cyklu <i>Kącik dziecięcy</i> (C.	- gra solo utwór <i>Kołysanka</i>, stosując wskazane w zapisie środki wykonawcze - określa cechy muzyki, które decydują o charakterze utworów - wyszukuje w literaturze muzycznej utwory, które powstały z myślą o młodych słuchaczach	płyta CD z nagraniami utworów: <i>Marzenie</i> z cyklu <i>Sceny dziecięce</i> (R. Schumann), <i>Taniec pajaca</i> z cyklu <i>Kącik dziecięcy</i> (C. Debussy), <i>Symfonia dziecięca</i> (L. Mozart) i innymi fragmentami muzyki poważnej słuchanymi na lekcjach muzyki w klasie 4, zapis nutowy utworu <i>Kołysanka</i> (J. Brahms), odtwarzacz płyt CD, dzwonki lub flety, pianino

				Debussy)		
33.	Hej, lato, lato! Nauka piosenki <i>Smak wakacji</i>	– nauka piosenki <i>Smak wakacji</i> – opracowanie ruchowe refrenu piosenki – gry i zabawy utrwalające pojęcia i terminy muzyczne poznane w klasie 4 – integrowanie uczniów w czasie zabaw i ćwiczeń muzycznych.	I.1.1 I.1.3 I.1.4 I.3.3	- śpiewa w zespole piosenkę <i>Smak wakacji</i> - improwizuje rapowanke do refrenu piosenki - powtarza ze słowniczkiem ważne terminy muzyczne poznane w klasie 4 - uczestniczy w projekcie organizacji szkolnego konkursu piosenki.	- śpiewa solo piosenkę <i>Smak wakacji</i> - układa dla nauczyciela wakacyjne życzenia na melodię jednej z poznanych piosenek.	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Smak wakacji</i> (sł. J. Koczanowska, muz M. Ziąber) oraz z fragmentami piosenek z repertuaru podręcznika <i>Muzyka</i> klasa 4, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino.

ROZKŁAD MATERIAŁU Z PLANEM WYNIKOWYM I WYMAGANIAMI SZCZEGÓŁOWYMI PODSTAWY PROGRAMOWEJ MUZYKA – KLASA VII

Lp.	Temat zajęć	Cele główne, treści nauczania	Wymagania szczegółowe podstawy programowej	Podstawowe wymagania edukacyjne	Ponadpodstawowe wymagania edukacyjne	Środki dydaktyczne
1.	Trochę lata na powitanie jesieni. Nauka piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i>	• zapoznanie z programem nauczania, formami i metodami pracy na lekcjach muzyki oraz Przedmiotowym Systemem Oceniania • nauka piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i> • improwizowanie na instrumentach akompaniamentu do refrenu piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i> • układanie wakacyjnej listy przebojów	I. 1.1 I. 1.3 I. 2.1 I. 2.4 II. 1.2 II. 2.4 II. 4.1 II. 8	Uczeń: • poznaje ogólne treści programowe z przedmiotu <i>muzyka</i> oraz Przedmiotowy System Oceniania • orientuje się w budowie podręcznika i zeszytu ćwiczeń <i>Muzyczny świat</i> • śpiewa ze słuchu, w zespole, piosenkę <i>Tyle słońca w całym mieście</i> z akompaniamentem granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z płyty CD • improwizuje w zespole na instrumentach akompaniament do refrenu piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i> • uczestniczy w układaniu wakacyjnej listy przebojów muzycznych	Uczeń: • analizuje zapis muzyczny piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i> • wykonuje solo piosenkę interpretując głosem i ruchem jej treść i muzykę • przedstawia propozycje muzyczne do wakacyjnej listy przebojów, uzasadnia swój wybór • układa akompaniament rytmiczny lub melodyczny do refrenu piosenki	podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Muzyczny świat</i>, zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i> (sł. J. Kondratowicz, muz. J. Kukulski), instrumenty muzyczne, np. perkusyjne, keyboardy, flety podłużne, nagrania CD piosenek z wakacyjnych list przebojów, pianino, odtwarzacz płyt CD

2.	Wieka rodzina Instrumentów. Nauka gry na Instrumentach Perkusyjnych akompaniamentu do <i>Uwertury</i> z opery <i>Sroka złodziejka</i>	granie w zespole akompaniamentu muzycznego do utworu <i>Uwertura</i> do opery <i>Sroka złodziejka</i> (G. Rossini) przypomnienie i usystematyzowanie wiadomości na temat klasyfikacji instrumentów muzycznych, przypomnienie techniki gry na wybranych instrumentach	I. 1.1 I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 2.2 II. 3.1 II. 4.1 II. 3.3 III. 3	wykonuje swoją partię ujętą w partyturze instrumentalnej – fragment <i>Uwertury</i> do opery <i>Sroka złodziejka</i> (G. Rossini) jest świadomy bogactwa instrumentarium orkiestrowego, rozróżnia brzmienie instrumentów muzycznych wchodzących w skład orkiestry symfonicznej klasyfikuje instrumenty muzyczne, np. ze względu na źródło dźwięku wymienia przykłady instrumentów muzycznych zakwalifikowanych do danej grupy	wykonuje poszczególne partie w partyturze instrumentalnej – fragment <i>Uwertury</i> do opery <i>Sroka złodziejka</i> (G. Rossini) wykazuje dociekliwość poznawczą z zakresu instrumentoznawstwa, wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat historii instrumentów muzycznych wypowiada swoje zdanie na temat wysłuchanego utworu muzycznego	nagranie utworu <i>Uwertura</i> do opery <i>Sroka złodziejka</i> (G. Rossini), odtwarzacz płyt CD, zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Tyle słońca w całym mieście</i> (śł. J. Kondratowicz, muz. J. Kukulski), instrumenty perkusyjne, pianino, odtwarzacz płyt CD
3.	Romantyzm – epoka wielkich indywidualności muzycznych	wskazanie środków oddziaływania estetycznego muzyki i poezji na przykładzie utworu <i>Król olch</i> (F. Schubert) zapoznanie z charakterystycznymi cechami epoki romantyzmu w muzyce	I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 II. 4.3 II. 4.6 II. 4.7 II. 4.8 III. 1 III. 5	określa w słuchanych utworach muzycznych charakterystyczne cechy (nastrój, tempo, związek muzyki z tekstem, itp.), rozpoznaje zespół wykonawczy określa ramy czasowe romantyzmu i zaznacza je na osi czasu	gra solo wybraną melodię kompozytora epoki romantyzmu, starając się wykazać jak najlepszym wykonaniem utworu przedstawia zarys epoki romantyzmu (tło polityczne, społeczne i kulturalne)	nagrania CD utworów: <i>Król olch</i> (F. Schubert), <i>IV Symfonia e-moll Elegijna</i> , op. 98, część <i>Allegro non troppo</i> (J. Brahms), <i>II Koncert skrzypcowy</i> , op. 7, część <i>Rondo: Andantino</i> (N. Paganini), odtwarzacz płyt CD

		• poznanie głównych form muzycznych i nazwisk ich twórców • słuchanie utworów reprezentatywnych kompozytorów epoki, określanie charakterystycznych cech muzyki romantycznej		• wymienia gatunki i formy muzyczne epoki romantyzmu oraz reprezentatywnych kompozytorów tych czasów • wyjaśnia znaczenie słowa <i>wirtuoz</i>	• na przykładzie słuchanych utworów wskazuje cechy muzyki romantycznej • opiniuje i wartościuje wysłuchane utwory muzyczne • przygotowuje prezentację dorobku artystycznego wybranego kompozytora epoki romantyzmu, ilustrując jego twórczość przykładami muzycznymi	
4.	Głos – instrument niezwykły. Nauka piosenki <i>Niech tylko ogień gra</i>	• nauka piosenki <i>Niech tylko ogień gra</i> • omówienie budowy i funkcji aparatu głosowego oraz zjawisk fizjologicznych związanych z emisją głosu • charakterystyka rodzajów głosów ludzkich • wyrabianie nawyku dbania o higienę głosu przez wykonywanie, np. ćwiczeń emisyjnych i oddechowych	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 II. 3.2 II. 4.1 II. 4.2	• śpiewa w zespole piosenkę <i>Niech tylko ogień gra</i> • wymienia rodzaje głosów ludzkich • określa charakterystyczne cechy głosu ludzkiego • wyjaśnia, w jaki sposób prawidłowo wydobywa się głos • zna zasady higieny głosu, wykonuje ćwiczenia emisyjne i oddechowe • wymienia głosy śpiewacze: sopran, alt, tenor, bas i rozpoznaje ich	• śpiewa solo piosenkę <i>Niech tylko ogień gra</i> i stara się dobrać drugi głos do melodii piosenki • omawia budowę i funkcje aparatu głosowego • dostrzega różnice pomiędzy barwami poszczególnych głosów, określa skalę głosów śpiewaczych	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Niech tylko ogień gra</i> (śł. P. Frankowicz, muz. R. Pomorski), nagranie utworu <i>O Mio Babbino Caro</i> z opery <i>Gianni Schicchi</i> (G. Puccini), wybrane nagrania utworów operowych, pianino, odtwarzacz CD

				brzmienie w utworach wokalnych • stosuje podstawowe pojęcia związane z techniką śpiewu		
5.	Opera i dramat muzyczny	• nauka gry fragmentu <i>Uwertury</i> do opery <i>Wilhelm Tell</i> (G. Verdi) • przypomnienie historii powstania opery i jej rozwoju na przełomie wieków (barok, klasycyzm) • przedstawienie cech opery romantycznej, poznanie reprezentatywnych kompozytorów tej formy muzycznej • rozpoznawanie w utworach głosów śpiewaków operowych	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 4.3 II. 7 III. 1 III. 2 III. 3	• wykonuje swoją partię w partyturze instrumentalnej fragmentu <i>Uwertury</i> do opery <i>Wilhelm Tell</i> (G. Verdi) • zna budowę dzieła operowego • wymienia charakterystyczne cechy opery w epoce romantyzmu • wymienia operowe głosy śpiewaków • wyraża własne emocje związane z percepcją utworów	• wykonuje poszczególne partie w partyturze instrumentalnej fragmentu <i>Uwertury</i> do opery <i>Wilhelm Tell</i> (G. Verdi) • charakteryzuje rozwój opery w epoce romantyzmu (opera francuska, włoska, niemiecka) • omawia formę opery wykorzystując terminy ze słowniczka operowego • np. uwertura, aria, recytatyw, libretto • wypowiada się na temat ważnej roli opery w życiu muzycznym i kulturalnym Europy XIX wieku	nagrania fragmentów muzyki operowej, np. <i>Uwertura</i> do opery <i>Carmen</i> (G. Bizet), <i>Pieśń do Gwiazdy</i> z III aktu opery <i>Tannhäuser</i> , kwintet <i>Selig wie die Sonne</i> z III aktu opery <i>Śpiewacy norymberscy</i> (R. Wagner), aria Radamesa <i>Boska Aida</i> z I aktu opery <i>Aida</i> (G. Verdi), aria <i>Vissi d'arte</i> z II aktu opery <i>Tosca</i> (G. Puccini), odtwarzacz płyt CD, nagranie DVD wybranej opery, instrumenty perkusyjne, odtwarzacz CD i DVD

6.	Akademia młodego melomana. Operowe arcydzieła	• nauka gry na instrumencie melodycznym fragmentu melodii <i>La donna e mobile</i> z opery <i>Rigoletto</i> (G. Verdi) • poznanie treści literackich wybranych oper i dramatów muzycznych (<i>Tosca</i> G. Puccini, <i>Aida</i> G. Verdi, <i>Carmen</i> G. Bizet) • słuchanie fragmentów popularnych dzieł operowych	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 4.3 III. 1 III. 3	• gra w zespole na instrumencie melodycznym fragment melodii <i>La donna e mobile</i> z opery <i>Rigoletto</i> (G. Verdi) lub fragment <i>Arii</i> z opery <i>Madame Butterfly</i> (G. Puccini), • z uwagą słucha fragmentów dzieł operowych • nuci popularne motywy melodyczne z dzieł operowych • podaje przykłady najważniejszych dzieł operowych oraz nazwiska ich twórców	• gra solo wybranymi fragmentami dzieł operowych dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny utworu • streszcza wybrane libretta najpopularniejszych oper polskich i światowych • dokonuje muzycznej analizy dzieł, wypowiada swoje zdanie na temat wartości muzyki operowej w literaturze muzycznej • wyszukuje na stronach WWW aktualny repertuar teatrów muzycznych	nuty melodii <i>La donna e mobile</i> z opery <i>Rigoletto</i> (G. Verdi), <i>Aria</i> z opery <i>Madame Butterfly</i> (G. Puccini), nagrania utworów: <i>O terra addio!</i> duet Aidy i Radamesa z opery <i>Aida</i> (G. Verdi), <i>Habanera</i> z opery <i>Carmen</i> (G. Bizet), <i>Aria Vissi d'arte</i> z II aktu opery <i>Tosca</i> (G. Puccini), instrumenty melodyczne, odtwarzacz płyt CD
7.	Klimaty jesieni. Nauka piosenki <i>Pocztówkaz Beskidu</i>	• nauka piosenki <i>Pocztówkaz Beskidu</i> • określanie kolorystyki, nastroju, klimatu utworów artystycznych inspirowanych jesienią • układanie kompozycji rytmiczno – melodycznej <i>Jesienny deszcz</i>	I. 1.1 I. 1.3 I. 2.1 I. 2.4 I. 4.3 II. 4.1 II. 8	• śpiewa w zespole piosenkę <i>Pocztówkaz Beskidu</i> z akompaniamentem granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z płyty CD • układa w zespole ilustrację muzyczną <i>Jesienny wiatr</i> • słucha utworów muzycznych inspirowanych jesienią	• śpiewa solo wybraną piosenkę o tematyce jesiennej • improwizuje własne melodie do fragmentów wierszy o tematyce jesiennej • wykazuje inwencję przy tworzeniu ilustracji muzycznej <i>Jesienny wiatr</i>	nuty piosenki <i>Pocztówkaz</i> z <i>Beskidu</i> (śl. i muz. W. Jarosz), fragmenty utworów literackich, nagrania utworów muzycznych przygotowanych przez uczniów, instrumenty perkusyjne, flety podłużne, pianino, odtwarzacz płyt CD

		• słuchanie utworów – „muzyczna recepta” na jesienną niepogodę i smutki (propozycje uczniów)			• przygotowuje i prezentuje ulubione utwory muzyczne inspirowane jesienią	
8.	Zaczarowany świat operetki	• zapoznanie z operetką, formą widowiska scenicznego-muzycznego • słuchanie popularnych fragmentów arii i duetów operetkowych • granie na instrumencie fragmentów melodii operetkowych • przybliżenie treści literackich wybranych operetek	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 7 III. 1 III. 3	• gra w zespole melodię z wybranej operetki, np.: <i>Galop</i> (J. Offenbach), <i>Usta milczą, dusza śpiewa</i> z operetki <i>Wesoła wdówka</i> (F. Lehár) • określa podobieństwa i różnice między operą a operetką • wymienia tytuły znanych operetek oraz nazwiska ich twórców • wyszukuje na stronach www repertuar teatrów muzycznych	• gra solowo fragmenty dzieł operowych dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny • dokonuje muzycznej analizy dzieł operetkowych • wyszukuje informacje na temat znanych twórców operetek, np.: F. Lehára, J. Straussa, J. Offenbacha, F. Suppe, • wypowiada się na temat artyzmu dzieł scenicznych • przedstawia treść literacką wybranych operetek	nagrania utworów: <i>Galop</i> z operetki <i>Orfeusz w piekle</i> (J. Offenbach), <i>Usta milczą, dusza śpiewa</i> z operetki <i>Wesoła wdówka</i> (F. Lehár), nuty utworów: <i>Galop</i> (J. Offenbach), <i>Usta milczą, dusza śpiewa</i> z operetki <i>Wesoła wdówka</i> (F. Lehár), <i>Wielka sławo to żart</i> z operetki <i>Baron cygański</i> (J. Strauss) dzwonki, flety podłużne lub keyboardy, pianino, odtwarzacz płyt CD

9.	Akademia młodego melomana. Muzyczne batalie. Nauka pieśni <i>Marsz, marsz Polonia</i>	• nauka pieśni <i>Marsz, marsz Polonia</i>, poznanie genezy powstania utworu • – poznanie przykładów utworów muzycznych inspirowanych scenami batalistycznymi	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 III. 3	• śpiewa w zespole pieśń <i>Marsz, marsz Polonia</i> • zna i rozumie pojęcie <i>muzyka programowa</i> • słucha utworów muzycznych inspirowanych bitewnymi wydarzeniami historycznymi • wymienia kompozytorów tworzących w nurcie muzyki programowej oraz przykłady ich dzieł	• śpiewa solo pieśń <i>Marsz, marsz Polonia</i> • dokonuje muzycznej analizy dzieł, dostrzeżę środki, za pomocą których osiąga się w muzyce efekty ilustracyjne • wyszukuje informacje o wydarzeniach historycznych zilustrowanych muzycznie	nagranie lub nuty pieśni <i>Marsz, marsz Polonia</i> (śl. i muz. autor nieznanymi), nagrania utworów: <i>Zwycięstwo Wellingtona</i>, op. 91 (L.van Beethoven), <i>Uwertura koncertująca Rok 1812</i>, op. 49 (P. Czajkowski), <i>Symfonia h-moll Polonia</i>, op. 24, cz. 3, pianino, odtwarzacz płyt CD
10.	Ukochana ojczyzna – kompozytorzy szkół narodowych	• granie na dzwonkach lub flecie podłużnym fragmentu wybranego utworu kompozytora szkół narodowych • omówienie nurtu szkół narodowych w muzyce • zapoznanie z twórczością przedstawicieli szkół narodowych • przybliżenie uczniom programu literackiego I i II suit <i>Peer Gynt</i> (E. Grieg)	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 7 III. 1	• gra w zespole melodię <i>Poranek</i> z I suit <i>Peer Gynt</i> (E. Grieg) • wyjaśnia pojęcie: <i>szkoły narodowe</i> • wymienia szkoły narodowe (czeska, rosyjska, norweska, polska, hiszpańska) oraz reprezentatywnych przedstawicieli • z uwagą słucha utworów kompozytorów szkół narodowych, wymienia kilka tytułów ich dzieł • docenia rolę muzyki szkół narodowych w krzewieniu kultury danego kraju	• gra solo melodię <i>Poranek</i> z I suit <i>Peer Gynt</i> (E. Grieg) dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny utworu • potrafi wyjaśnić, jaki wpływ mają pierwiastki narodowe na rozwój muzyki europejskiej • dokonuje muzycznej analizy dzieł • na przykładach słuchanych utworów określa sposób realizacji stylu narodowego przez kompozytorów	nagrania CD utworów m.in: <i>I Koncert fortepianowy b-moll</i>, op. 23, cz. <i>Allegro con fuoco</i> (P. Czajkowski), <i>Pieśń Solvejgi</i> z II suit <i>Peer Gynt</i> (E. Grieg), <i>Polka</i> z opery <i>Sprzedana naręczona</i> (B. Smetana), <i>Taniec słowiański</i>, op. 46 nr 7 (A. Dworzak), <i>Koncert fortepianowy a -moll</i>, op.16,cz.1 <i>Allegro</i> (E. Grieg), nuty utworu <i>Poranek, Taniec Anitry</i> (E. Grieg), dzwonki, flety podłużne, keyboardy, pianino, odtwarzacz płyt CD

11.	Akademia młodego melomana – <i>Obrazki zwystawy</i> M. Musorgskiego	• nauka gry motywu <i>Promenady</i> z cyklu <i>Obrazki zwystawy</i> (M. Musorgski) • przybliżenie uczniom utworów inspirowanych pozamuzycznym programem • słuchanie wybranych fragmentów z cyklu miniatur <i>Obrazki zwystawy</i> (M. Musorgski)	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 III. 1	• gra w zespole motyw muzyczny <i>Promenady</i> (M. Musorgski) • słucha wybranych miniatur z cyklu <i>Obrazki zwystawy</i>, wskazuje podstawowe cechy i elementy dzieła muzycznego • werbalizuje emocje i uczucia powstałe pod wpływem słuchanej muzyki • przedstawia wybrany utwór z cyklu <i>Obrazki zwystawy</i> za pomocą środków pozamuzycznych	• gra solo motyw muzyczny <i>Promenady</i> (M. Musorgski) dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny utworu, • dokonuje muzycznej analizy dzieł, • wskazuje funkcje muzyki programowej oraz jej treści symboliczno-programowe • przedstawia działalność muzyczną „Potężnej Gromadki”, wymienia jej przedstawicieli	nagrania CD wybranych utworów z cyklu <i>Obrazki zwystawy</i> (M. Musorgski), np. <i>Promenada</i> , <i>Rynek w Limoges</i> , <i>Wielka Brama w Kijowie</i> , zapis nutowy fragmentu <i>Promenady</i> , instrumenty melodyczne, odtwarzacz płyt CD
12.	Poemat symfoniczny. <i>Wełtawa</i> z cyklu <i>Moja ojczyzna</i>	• nauka gry na instrumencie motywu melodycznego rzeki Wełtawy z poematu symfonicznego <i>Wełtawa</i> (B. Smetana) • zapoznanie z muzyczną formą poematu symfonicznego • wysłuchanie poematu symfonicznego <i>Wełtawa</i> (B. Smetana)	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 III. 1	• gra w zespole motyw rzeki Wełtawy z poematu symfonicznego <i>Wełtawa</i> (B. Smetana) • określa sposób realizacji treści pozamuzycznych w utworze • wyjaśnia pojęcie <i>poemat symfoniczny</i> • wykazuje różnice między muzyką programową a absolutną	• dokonuje muzycznej analizy dzieła • interpretuje wybrany utwór programowy pozamuzycznymi środkami wyrazu artystycznego • omawia formę poematu symfonicznego na przykładzie utworu <i>Wełtawa</i> (B. Smetana)	nagrania CD: <i>Wełtawa</i> z cyklu <i>Moja ojczyzna</i> (B. Smetana), <i>Preludia</i> (C. Debussy), <i>Lot trzmiela</i> (N. Rimski-Korsakow), <i>Źródło Aretuzy</i> (K. Szymanowski), <i>Marzenie</i> (R. Schumann), nuty poematu symfonicznego <i>Wełtawa</i> (B. Smetana), flety podłużne, dzwonki lub keyboardy, odtwarzacz płyt CD

13.	Polska muzyka ludowa. Obrzędy i zwyczaje ludowe	• nauka wybranej pieśni lub przyśpiewki ludowej • nauka regionalnego tańca (np. <i>Trojak</i>, <i>Przepióreczka</i>) • słuchanie muzyki w wykonaniu kapel ludowych oraz utworów muzycznych inspirowanych folklorem • omówienie działalności wybitnego polskiego etnografa Oskara Kolberga • poznanie popularnych obrzędów i zwyczajów ludowych z różnych regionów Polski	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 5.2 III. 4	• śpiewa w zespole wybraną pieśń lub przyśpiewkę ludową, omawia tematykę pieśni ludowych • tańczy w zespole wybranej tancerki regionalnej, np. <i>Trojak</i> • wyjaśnia terminy: <i>folklor</i>, <i>etnografia</i>, wskazuje elementy wchodzące w skład folkloru • omawia znane obrzędy i zwyczaje ludowe • słucha utworów w wykonaniu kapel ludowych • rozpoznaje i nazywa instrumenty ludowe, np. dudy, bazuna, gęśle	• podaje przykłady cennych wytworów sztuki ludowej własnego regionu np. z dziedziny architektury, rzemiosła artystycznego • przedstawia sylwetkę badacza folkloru Oskara Kolberga i zakres jego działalności etnograficznej • wykonuje solo (gra lub śpiewa) utwór ludowy • docenia w swoich wypowiedziach wartość dzieł twórców ludowych dla polskiego dziedzictwa narodowego	albumy etnograficzne, wytwory sztuki ludowej, plansza edukacyjne z instrumentami ludowymi, zapis nutowy pieśni <i>Chmiel</i>, nagranie CD melodii w wykonaniu kapel ludowych z różnych regionów Polski oraz utworów: <i>Kzesany</i> (W. Kilar), <i>Mazurek a -moll</i>, op. 68 nr 2 (F. Chopin), nuty pieśni <i>Uciekła mi przepióreczka</i> (śl. i muz. ludowe, opracowanie: I. Przeżycki), <i>Był Duda</i> (śl. i muz. lud., opracowanie: P. Muszyński) oraz melodii ludowej <i>Trojak</i>, odtwarzacz płyt CD, pianino
14.	Muzyka w stylu folkowym. Nauka piosenki <i>Hej, szalata, szalata</i>	• nauka piosenki <i>Hej, szalata, szalata</i> z repertuaru zespołu Krywań • słuchanie utworów z repertuaru zespołów folkowych i country, których twórczość inspirowana jest muzyką ludową	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1	• śpiewa w zespole piosenkę <i>Hej, szalata, szalata</i> • wyjaśnia termin <i>folk music</i> • słucha utworów w stylu folkowym, dostrzega różnice między muzyką tradycyjną (ludową, etniczną, regionalną) a muzyką folkową	• śpiewa solo piosenkę <i>Hej, szalata, szalata</i>, podkreślając głosem jej żartobliwy charakter • dostrzega w utworach zespołów folkowych ich oryginalność stylu odwołującą się do źródeł tradycji	nuty piosenki <i>Hej, szalata, szalata</i> (śl. i muz. ludowe), nagrania utworów muzycznych w stylu folkowym i country, odtwarzacz płyt CD

		• wykonanie układu tanecznego w stylu country		• wymienia popularne zespoły folkowe	• wykonuje układ taneczny w stylu country	
15.	Muzyka w świątecznym nastroju	• nauka piosenki świątecznej <i>Chrystus się narodził</i> • nauka gry na instrumencie wybranej kolędy • omówienie zwyczajów świątecznych kultywowanych w Polsce i innych krajach • zwrócenie uwagi na szczególną wartość tradycji w kulturze narodowej	I. 1.1 I. 1.3 I. 2.1 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1	• śpiewa w zespole piosenkę o tematyce świątecznej, np. <i>Chrystus się narodził</i> • gra na instrumencie w zespole wybraną kolędę • wymienia popularne polskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia i Nowym Rokiem	• śpiewa lub gra na instrumencie solo wybraną piosenkę o tematyce świątecznej, podkreślając różnymi środkami wyrazu nastroj i charakter utworu • charakteryzuje tradycje świąteczne kultywowane w różnych krajach	zapis nutowy lub nagranie CD piosenek: <i>Chrystus się narodził</i> (śł. J. Wróblewski, muz. J. Szczyrba), <i>Wilijna pastorałka</i> (śł. J. K. Łojan, muz. R. Pomorski), <i>Przybyli z nieba</i> (śł. W. Andrzejewski, J. Gumuła), dzwonki, flety, keyboardy, zapis nutowy kolęd: <i>O Tannenbaum, Weihnacht, wie bist duschon</i>, pianino, odtwarzacz płyt CD
16.	Akademia młodego melomana. Niezwykli tancerze	• nauka gry na instrumencie wybranego motywu melodycznego z dzieła baletowego • improwizacja ruchu do sceny z II aktu baletu <i>Jeziro łabędzie</i> (P. Czajkowski) • przypomnienie historii powstania i	I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1	• improwizuje ruchem tańca łabędzi do utworu z baletu <i>Jeziro łabędzie</i> (P. Czajkowski) • gra na instrumencie w zespole temat melodyczny ze znanego dzieła baletowego • słucha utworów inspirowanych tańcem • omawia rolę muzyki w przedstawieniu baletowym	• układa choreografię do sceny z II aktu baletu <i>Jeziro łabędzie</i> (P. Czajkowski) • gra solo wybrany temat melodyczny z baletu • dokonuje muzycznej analizy dzieł scenicznych	nagrania utworów: <i>Taniec czterech łabędzi</i> z II aktu baletu <i>Jeziro łabędzie</i> (P. Czajkowski), <i>Taniec ognia</i> z baletu <i>Czarodziejska miłość</i> (M. de Falla), <i>Taniec z szablami</i> z baletu <i>Gajane</i> (A. Chaczaturian), <i>Dance macabre</i> (C. Saint-Saëns), odtwarzacz płyt CD

		wskazanie najważniejszych kompozytorów dzieł baletowych oraz przykładów ich twórczości				
17.	W karnawałowym tanecznym rytmie	zapoznanie z charakterystyką wybranych tańców towarzyskich (walc, polka, passo doble, tango, rumba, samba, fokstrot, salsa) wystukiwanie charakterystycznych rytmów różnych tańców nauka gry na flecie podłużnym, dzwonkach lub keyboardzie melodii walca <i>Karnawał wenecki</i> lub melodii <i>La Paloma</i> poznanie dzieł artystycznych inspirowanych tańcem nauka kroków i figur tanecznych salsy lub tanga	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 5.3	gra w zespole melodie oparte na rytmach tanecznych, np. <i>Karnawał wenecki</i> (walc) lub <i>La Paloma</i> (tango) rozpoznaje w utworach rytmy taneczne wymienia nazwy tańców z różnych stron świata (np.: walc, passo doble, tango, rumba, samba, salsa) i określa ich pochodzenie wyklaskuje charakterystyczne rytmy wybranych tańców określa ruchową strukturę tańca: krok taneczny, figura taneczna, temat taneczny zna krok podstawowy wybranego tańca towarzyskiego wyraża poprzez ruch swoje emocje	wypowiada się na temat roli tańca w życiu człowieka odnajduje w muzyce i sztukach plastycznych utwory inspirowane tańcem określa charakterystyczne cechy tańców towarzyskich z różnych stron świata wykonuje w parze kilka kroków i figur tanecznych wybranych tańców towarzyskich ocenia i wartościuje choreografię tańca	nuty melodii <i>La Paloma</i> (S. Yradier), <i>Karnawał wenecki</i> (włoska melodia ludowa), nagrania CD melodii w rytmie salsy i tanga oraz utworów <i>Nad pięknym, modrym Dunajem</i>, <i>Pizzicato-polka</i> (J. Strauss), <i>Tango Milonga</i> (J. Petersburski), <i>Sambade unanotaso</i> (A. C. Jobim), reprodukcje dzieł plastycznych inspirowanych tańcem, np.: <i>Taniec</i> (H. Matisse), <i>Taniec życia</i> (E. Munch), flety podłużne, dzwonki, keyboardy, odtwarzacz płyt CD

18.	Wybitni kompozytorzy polskiego romantyzmu	nauka pieśni <i>Wiosna</i> (F. Chopin) poznanie twórczości kompozytorów polskiego romantyzmu słuchanie wybranych utworów polskich kompozytorów epoki romantyzmu granie melodii z opery <i>Hrabina</i> (S. Moniuszko)	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 II. 7 III. 1 III. 3	śpiewa w zespole pieśń <i>Wiosna</i> (F. Chopin) z zainteresowaniem słucha utworów polskich kompozytorów epoki romantyzmu, rozpoznaje wśród słuchanego repertuaru utwory F. Chopina, S. Moniuszki, H. Wieniawskiego wymienia nazwiska kompozytorów polskiego romantyzmu oraz wybrane tytuły ich utworów gra na instrumencie w zespole melodię myśliwską <i>Pojedziemy na łów</i> z opery <i>Hrabina</i> (S. Moniuszko)	dokonuje muzycznej analizy dzieł docenia ponadczasowy wymiar dzieł polskich kompozytorów epoki romantyzmu oraz ich znaczenie w krzewieniu kultury narodowej przytacza ważne fakty biograficzne z życia kompozytorów wyjaśnia pojęcie <i>stylizacja muzyki</i> oraz wskazuje charakterystyczne cechy stylizacji w twórczości F. Chopina wyszukuje na stronach WWW informacje o polskich konkursach i festiwalach muzycznych	nagrania utworów: <i>Polognez cis-moll</i>, op. 26 nr1, <i>Mazurek D-dur</i>, op. 33 nr 2 (F. Chopin), <i>Mazur</i> z opery <i>Halka</i> (S. Moniuszko), <i>Kujawiak</i> C-dur (H. Wieniawski), nuty pieśni <i>Wiosna</i> (F. Chopin), tekst wiersza <i>Etiudy</i> (Roman Brandstaetter), flety podłużne, dzwonki, odtwarzacz płyt CD
19.	Muzyka przełomu XIX i XX wieku	wyklaskiwanie rytmu <i>Bolera</i> (M. Ravel) nauka gry na instrumencie fragmentu utworu wybranego kompozytora impresjonizmu	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 I. 4.4 II. 4.1 II. 7 III. 1	wystukuje rytm <i>Bolera</i> (M. Ravel) charakteryzuje główne założenia impresjonizmu, wymienia nazwiska czołowych kompozytorów impresjonistycznych	dokonuje muzycznej analizy dzieł poszerza wiadomości na temat życia i twórczości wybitnych impresjonistów muzycznych	abumy z malarstwem impresjonistów, nagrania utworów: <i>Popołudnie fauna</i>, <i>Ogrody w deszczu</i>, <i>Rozmowawiatruzmorzem</i> z tryptyku <i>Morze</i> (C. Debussy), nuty a <i>Pawanadlazmarłej Infantki</i>,

		• omówienie twórczości muzycznych impresjonistów (C. Debussy, M. Ravel), słuchanie wybranych utworów kompozytorów • interpretacja środkami pozamuzycznymi wybranej części tryptyku symfonicznego <i>Morze</i> (C. Debussy)		• interpretuje środkami pozamuzycznymi wybraną część tryptyku symfonicznego <i>Morze</i> (C. Debussy) • gra na instrumencie w zespole fragment utworu <i>Pawana dla zmarłej Infantki</i> (M. Ravel)	• wypowiada się na temat impresjonizmu w malarstwie, zna nazwiska głównych przedstawicieli tego nurtu • wykonuje ilustrację plastyczną do utworu <i>Morze</i> Claude'a Debussy'ego, stosując technikę puentylizmu lub dywizjonizmu	fragment <i>Bolera</i> (M. Ravel), tekst wiersza <i>Słota</i> (J. Iwaszkiewicz), flety podłużne, dzwonki lub keyboardy, bębni, tamburyna, odtwarzacz płyt CD, farby plakatowe, pędzel, blok techniczny
20.	Muzyka w wiosennym nastroju. Nauka piosenki <i>Chodź, pomaluj mój świat</i>	• słuchanie utworów muzycznych inspirowanych przyrodą • tworzenie ilustracji muzycznej do wiersza Haliny Szayerowej <i>Cosię stało wiatrowi?</i> • utrwalenie formy kanonu w muzyce • śpiew kanonu <i>Wiosna</i>	I. 1.1 I. 1.3 I. 2.1 I. 2.4 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 II. 8	• śpiewa w zespole piosenkę <i>Chodź, pomaluj mój świat</i> z akompaniamentem granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z płyty CD • uczestniczy w tworzeniu ilustracji muzycznej do wiersza <i>Cosię stało wiatrowi?</i> (H. Szayerowa)	• analizuje zapis muzyczny piosenki <i>Chodź, pomaluj mój świat</i>, wyjaśnia znaczenie łuku łącznika • wyszukuje i wskazuje przykłady utworów muzycznych • inspirowanych wiosną • wykazuje inicjatywę i kreatywność przy tworzeniu ilustracji muzycznej • śpiewa w trygłosie kanon <i>Wiosna</i>	nuty i nagranie piosenki <i>Chodź, pomaluj mój świat</i> (sł. M. Dutkiewicz, muz. J. Kruk), nuty kanonu <i>Wiosna</i> (sł. M. Komorowska, muz. T. Gummesson), nagrania CD utworów: <i>Szmary wiosny</i> (Ch. Sinding), <i>Jaskółki nawsi</i> (J. Strauss), tekst wiersza <i>Cosię stało wiatrowi?</i> (H. Szayerowa), instrumenty perkusyjne, flety podłużne, dzwonki, pianino, odtwarzacz płyt CD

21.	Akademia młodego melomana. W marszowym rytmie	• nauka gry na instrumentach melodycznych <i>Marsza pułkownika Bagey'a</i> z filmu <i>Most na rzece Kwai</i> • słuchanie wybranych utworów muzycznych skomponowanych w rytmie marsza • wystukiwanie na instrumentach perkusyjnych marszowego rytmu	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1	• wykonuje na instrumencie perkusyjnym swoją partię w partyturze instrumentalnej fragmentu <i>Marsza Radeckiego</i> (J. Strauss) • słuchając utworu <i>Marsz Radeckiego</i>, wyklaskuje jego marszowy rytm • gra na instrumencie w zespole melodię z filmu <i>Most na rzece Kwai</i> (M. Arnold)	• wykonuje na instrumentach perkusyjnych poszczególne partie w partyturze instrumentalnej – fragment <i>Marsza Radeckiego</i> (J. Strauss) • gra solo fragment melodii z filmu <i>Most na rzece Kwai</i> (M. Arnold) dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny utworu	nagrania utworów: <i>Marsz Radeckiego</i> (J. Strauss), <i>Marsz Rako-czego</i> (H. Berlioz), <i>Marsz z Uwertury do Snu nocy letniej</i> , zapis nutowy <i>Marsza pułkownika Bagey'a</i> z filmu <i>Most na rzece Kwai</i> (M. Arnold), instrumenty perkusyjne, flety podłużne, keyboardy, odtwarzacz płyt CD
22.	Jazzowe impro-wizacje	• nauka gry na dzwoneczkach, flecie podłużnym lub keyboardzie melodii <i>Somebody loves me</i> (G. Gershwin)* • zapoznanie z historią jazzu i stylami muzyki jazzowej • przybliżenie uczniom twórczości kompozytorów, którzy włączali do swoich utworów elementy muzyki jazzowej	I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 7	• gra na instrumencie w zespole melodię <i>The Entertainer</i> (S. Joplin) lub <i>Somebody loves me</i> (G. Gershwin) • wyjaśnia pojęcie <i>impro-wizacja</i> • wie z jakich tradycji • powstał jazz • wymienia główne style jazzowe • z uwagą słucha popularnych standardów jazzowych, wskazuje ich charakterystyczne cechy	• przedstawia historię powstania jazzu • wskazuje główne etapy rozwoju muzyki jazzowej • wymienia nazwiska wybitnych jazzowych indywidualności muzycznych, wyszukuje informacje biograficzne na ich temat • wskazuje przykłady zastosowania stylu jazzowego w muzyce artystycznej	nagrania utworów: <i>Koncert nazespół jazzowy i orkiestrę symfoniczną</i> (R. Liebermann), <i>Amerikaninw Paryżu</i> , <i>Błękitna rapsodia</i> (G. Gershwin), nuty utworów: <i>Somebody loves me</i> (G. Gershwin), <i>The Entertainer</i> (S. Joplin), dzwoneczki, flety podłużne, keyboardy, odtwarzacz płyt CD, plansza edukacyjna z zespołem (big-band jazzowy)
		• wysłuchanie popularnych tematów jazzowych * lub <i>Hello, Dolly</i> z repertuaru Louisa Armstronga		• poznaje znane postacie sceny jazzowej	• wyszukuje na stronach WWW informacje na temat jazzowych festi-wali muzycznych	

23.	Historia Polski w słowach pieśni. Nauka pieśni <i>Mazurek Trzeciego Maja</i>	• śpiewanie znanych pieśni patriotycznych z różnych epok historycznych • nauka pieśni <i>Mazurek Trzeciego Maja</i> • przybliżenie faktów historycznych i ważnych postaci Polaków opisanych w tekstach pieśni • dyskusja na temat roli pieśni w kształtowaniu polskości i dokumentowaniu wydarzeń historycznych • zapoznanie z przykładami malarstwa batalistycznego	I. 1.1 I. 1.2 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 III. 1 III. 3	• wymienia tytuły pieśni patriotycznych z różnych okresów historycznych • z uwagą słucha pieśni patriotycznych • rozumie, jaką rolę odgrywały pieśni w dziejach historii Polski • śpiewa w zespole pieśń <i>Mazurek Trzeciego Maja</i> oraz z pamięci hymn państwowy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, zachowując właściwą postawę	• zna podłoże historyczne wybranych pieśni patriotycznych • kojarzy fakty historyczne i bohaterów narodowych opisanych w tekstach pieśni • odnajduje w albumach dzieł sztuki i na stronach WWW obrazy batalistyczne przedstawiające sceny i postacie z różnych epok historycznych	nuty lub nagranie CD pieśni <i>Mazurek Trzeciego Maja</i> (śł. R. Suchodolski, kompozytor nieznany), nagrania pieśni patriotycznych z różnych okresów historycznych np. <i>Bogurodzica</i> (Anonim), <i>Warszawianka</i> (śł. C. Delavigne, muz. K. Kurpiński), <i>Do broni, bracia, Piechota</i> (śł. i muz. L. Łuskino), <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i> (śł. F. Konarski, muz. A. Schütz), <i>Rota</i> (śł. M. Konopnicka, muz. F. Nowowiejski), <i>Mury</i> (śł. i muz. J. Kaczmarski), nuty pieśni <i>Polonez Trzeciego Maja</i>, reprodukcje przedstawiające sceny bitewne i bohaterów narodowych, odtwarzacz płyt CD, pianino

24.	Polska muzyka współczesna i jej przedstawiciele	• poznanie wybranych zjawisk muzyki współczesnej • słuchanie wybranych utworów muzycznych współczesnych kompozytorów polskich XX wieku (W. Lutosławski, K. Penderecki, H. M. Górecki, W. Kilar) * śpiewanie pieśni H. M. Góreckiego <i>Do Matki</i> ze zwróceniem uwagi na znaki dynamiczne i oznaczenia tempa	I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 II. 7 II. 8 III. 1 III. 3	• wymienia nazwiska najwybitniejszych polskich kompozytorów muzyki współczesnej (W. Lutosławski, H. M. Górecki, W. Kilar, K. Penderecki) i tytuły wybranych dzieł, • z zainteresowaniem słucha utworów polskiej muzyki współczesnej • dostrzega nowatorskie pomysły w muzyce kompozytorów współczesnych	• wypowiada własną opinię na temat miejsca muzyki współczesnej w dzisiejszej przestrzeni kulturalnej • przedstawia najważniejsze cechy stylistyczne wysłuchanych kompozycji • wyszukuje informacje na temat festiwalu muzyki współczesnej, np. <i>Warszawska Jesień</i> * śpiewa w zespole z akompaniamentem nauczyciela pieśń H. M. Góreckiego <i>Do matki</i>	fragmenty utworów: <i>Tren pamięci ofiar Hiroshimy na 52 instrumenty smyczkowe</i>, <i>Stabat Mater nachór acappella</i> (K. Penderecki), wybrane części <i>Małej suity</i>, (W. Lutosławski), <i>Krzesany</i>, <i>Bogurodzica</i> (W. Kilar) <i>Ad Matrem</i> (H. M. Górecki), * nuty pieśni <i>Do Matki</i> (H. M. Górecki), pianino, odtwarzacz płyt CD
25.	Musicalowe szaleństwo	• nauka gry na instrumencie melodii <i>Sunrise, sunset</i> z musicalu <i>Skrzypek na dachu</i> • zapoznanie uczniów z widowiskiem sceniczno-muzycznym (musical) • omówienie treści literackich światowych musicali: <i>Skrzypek nadachu</i>,	I. 1.1 I. 1.3 I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 III. 1	• gra na instrumencie w zespole melodię <i>Sunrise, sunset</i> z musicalu <i>Skrzypek nadachu</i> (J. Bock) • rozpoznaje formę musicalu, określa jej charakterystyczne cechy • wymienia kilka tytułów światowych musicali • opiniuje wysłuchane utwory musicalowe	• gra na instrumencie solo melodię <i>Sunrise, sunset</i> z musicalu <i>Skrzypek nadachu</i> (J. Bock), dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny utworu • zna treść literacką wybranych musicali • wyszukuje na stronach WWW repertuar teatrów muzycznych	nuty lub nagranie CD piosenki <i>Wieża Babel</i> z musicalu <i>Metro</i> (śł. A. i M. Miklaszewskie, muz. J. Stokłosa), nuty melodii <i>Sunrise, sunset</i> (J. Bock), kasetą VHS lub płyta DVD z nagraniem wybranego musicalu, nagrania utworów: <i>Superstar</i> (śł. T. Rice, muz. A. L. Webber), <i>Hare Krishna</i> (G. Mc Dermot),

	<i>West Side Story, Jesus Christ Superstar, Hair</i> • słuchanie wybranych fragmentów z popularnych musicali		• przygotowuje z rówieśnikami występ artystyczny, fragment wybranego musicalu	<i>A -me-ri-ca!</i> (śl. S. Sondheim, muz. L. Bernstein), odtwarzacz płyt CD, flety podłużne, dzwonki

26.	Poezja śpiewana. Nauka piosenki <i>Dni, których nie znamy</i>	• nauka wybranej piosenki poetyckiej, praca nad wyrazem artystycznym utworu • słuchanie piosenek poetyckich w wykonaniu artystów polskiej sceny muzycznej • oddanie muzyką klimatu i nastroju utworów poetyckich • przybliżenie uczniom utworów wybitnych twórców piosenki poetyckiej (np. B. Okudźawa, B. Dylan, W. Wysocki, L. Cohen) • poznanie tekstów poetyckich z repertuaru E. Demarczyk, Cz. Niemena, M. Grechuty i innych	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 II. 8 III. 1	• śpiewa w zespole wybraną piosenkę poetycką, np. <i>François Villon</i> (B. Okudźawa), <i>Nutaz Poni-dzia</i> (z rep. Wolna Grupa Bukowina) • dostrzega wartości artystyczne piosenki poetyckiej • wymienia kilka nazwisk popularnych bardów (np. Bułat Okudźawa, Włodzimierz Wysocki, Bob Dylan, Marek Grechuta)	• analizuje zapis muzyczny piosenki <i>François Villon</i> • wykonuje piosenkę z własną interpretacją • wypowiada się na temat przesłania tekstów piosenek poetyckich • oddaje muzyką klimat i nastrój wiersza • odnajduje przykłady muzycznych utworów poetyckich • właściwie wybiera i interpretuje tekst poetycki	nagranie utworów: <i>Piosenka o żołnierskich butach</i> , (B. Okudźawa), <i>Odpowiedź niesie wiatr</i> (B. Dylan), <i>Pożegnanie zgórami</i> (W. Wysocki), teksty wierszy: <i>Ulewa</i> (A. Asnyk), <i>Zakochana</i> (M. Hillar), <i>O mojej poezji</i> (K. I. Gałczyński), <i>Piosenka o Mozarcie</i> (B. Okudźawa), nuty piosenki <i>François Villon</i> (śl. i muz. B. Okudźawa), nagrania piosenek poetyckich, np. <i>Dziwny jest ten świat</i> (śl. M. Belon, muz. Cz. Niemen), <i>Karuzela zmadon-nami</i> (śl. M. Białoszewski, muz. Z. Konieczny), <i>Niepewność</i> (śl. A. Mickiewicz, muz. J. Kanty Pawluśkiewicz), odtwarzacz płyt CD, magnetofon, mikrofon, pianino

		<i>West Side Story, Jesus Christ Superstar, Hair</i> • słuchanie wybranych fragmentów z popularnych musicali			• przygotowuje z rówieśnikami występ artystyczny, fragment wybranego musicalu	<i>A -me-ri-ca!</i> (śł. S. Sondheim, muz. L. Bernstein), odtwarzacz płyt CD, flety podłużne, dzwonki
26.	Poezja śpiewana. Nauka piosenki <i>Dni, których nie znamy</i>	• nauka wybranej piosenki poetyckiej, praca nad wyrazem artystycznym utworu • słuchanie piosenek poetyckich w wykonaniu artystów polskiej sceny muzycznej • oddanie muzyką klimatu i nastroju utworów poetyckich • przybliżenie uczniom utworów wybitnych twórców piosenki poetyckiej (np. B. Okudźawa, B. Dylan, W. Wysocki, L. Cohen) • poznanie tekstów poetyckich z repertuaru E. Demarczyk, Cz. Niemena, M. Grechuty i innych	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 II. 8 III. 1	• śpiewa w zespole wybraną piosenkę poetycką, np. <i>François Villon</i> (B. Okudźawa), <i>Nutaz Poni-dzia</i> (z rep. Wolna Grupa Bukowina) • dostrzega wartości artystyczne piosenki poetyckiej • wymienia kilka nazwisk popularnych bardów (np. Bułat Okudźawa, Włodzimierz Wysocki, Bob Dylan, Marek Grechuta)	• analizuje zapis muzyczny piosenki <i>François Villon</i> • wykonuje piosenkę z własną interpretacją • wypowiada się na temat przesłania tekstów piosenek poetyckich • oddaje muzyką klimat i nastrój wiersza • odnajduje przykłady muzycznych utworów poetyckich • właściwie wybiera i interpretuje tekst poetycki	nagranie utworów: <i>Piosenka o żołnierskich butach</i>, (B. Okudźawa), <i>Odpowiedź niesie wiatr</i> (B. Dylan), <i>Pożegnanie zgórami</i> (W. Wysocki), teksty wierszy: <i>Ulewa</i> (A. Asnyk), <i>Zakochana</i> (M. Hillar), <i>O mojej poezji</i> (K. I. Gałczyński), <i>Piosenka o Mozarcie</i> (B. Okudźawa), nuty piosenki <i>François Villon</i> (śł. i muz. B. Okudźawa), nagrania piosenek poetyckich, np. <i>Dziwny jest ten świat</i> (śł. M. Belon, muz. Cz. Niemen), <i>Karuzela zmadonami</i> (śł. M. Białoszewski, muz. Z. Konieczny), <i>Niepewność</i> (śł. A. Mickiewicz, muz. J. Kanty Pawluśkiewicz), odtwarzacz płyt CD, magnetofon, mikrofon, pianino

27.	Muzyka znana i lubiana. Nauka gry na instrumencie utworu <i>Yesterday</i> z repertuaru zespołu The Beatles	• nauka gry melodii <i>Yesterday</i> z repertuaru zespołu The Beatles, • przybliżenie uczniom nurtów muzyki rozrywkowej • słuchanie utworów różnych wykonawców muzyki rozrywkowej, (m.in.: The Beatles, E. Presley, C. Richard, Led Zeppelin, Black Sabbath) • oglądanie fragmentu koncertu znanego zespołu muzycznego, wyjaśnienie pojęcia <i>idol, fan</i> • tworzenie własnej listy przebojów muzyki rozrywkowej	I. 1.1 I. 1.3 I. 2.1 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 1.1 II. 1.2 II. 4.1 II. 8 III. 1	• gra w zespole melodię utworu <i>Yesterday</i> z repertuaru zespołu The Beatles • – wyjaśnia pojęcie <i>muzyka rozrywkowa</i>, wymienia główne nurty muzyki rozrywkowej • podaje przykłady wykonawców muzyki rozrywkowej działające na dzisiejszej scenie muzycznej • przedstawia nurty muzyki rozrywkowej związane ze środowiskiem i najbliższym otoczeniem • tworzy własną listę przebojów muzyki rozrywkowej	• gra na instrumencie solo melodię utworu <i>Yesterday</i> z repertuaru zespołu The Beatles, dbając o wysoki poziom wykonania i wyraz artystyczny utworu • zna główne nurty muzyki rozrywkowej, wskazuje ich cechy charakterystyczne i stylistyczne (muzyka pop, rock, reggae, punk rock, hard rock, heavy metal) • wymienia festiwale promujące muzykę rozrywkową • wyraża swoje zdanie na temat różnych stylów w muzyce rozrywkowej	nuty melodii <i>Yesterday</i> z repertuaru <i>The Beatles</i> , nagrania wybranych utworów muzyki rozrywkowej polskiej i zagranicznej, dzwonki, flety podłużne lub keyboardy, odtwarzacz płyt CD, pianino

28.	Galeria megagwiazd	• słuchanie utworów muzycznych wykonywanych przez najpopularniejszych wokalistów sceny estradowej • poznawanie historii światowej sławy zespołów muzycznych	I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 III. 1	• słucha wybranych utworów najpopularniejszych piosenkarzy i zespołów muzycznych • przedstawia historię kariery oraz dyskografię wybranego wokalisty lub zespołu muzycznego	• wykonuje portfolio prezentujące dokonania solisty/zespołu muzycznego • wykazuje postawę otwartości na poznanie różnych zjawisk kultury muzycznej	wybrane utwory popularnych wykonawców światowej sceny rozrywkowej, kasecie DVD z nagraniem koncertu znanego wykonawcy muzyki popularnej, plakaty muzyczne, odtwarzacz DVD
				• wyraża swoją opinię na temat wysłuchanej muzyki wykazując postawę tolerancji wobec twórczości różnych artystów		

29.	Zapisywanie i odtwarzanie dźwięku	• omówienie budowy i działania urządzeń do utrwalania i odtwarzania dźwięku • poznanie technicznych możliwości odtwarzania struktur dźwiękowych za pomocą najnowszych urządzeń elektroakustycznych • poznanie rynku fonograficznego, zjawiskopiractwa fonograficznego • projektowanie okładki płyty CD ulubionego wykonawcy muzycznego	II. 4.1 II. 9	• nagrywa dźwięki/ muzykę przy pomocy dostępnych urządzeń do zapisu i odtwarzania dźwięków • poznaje historię urządzeń do zapisu i odtwarzania dźwięku (fonograf, gramofon, magnetofon, odtwarzacz płyt CD, urządzenia mp3) • wymienia różne rodzaje nośników dźwięku: taśma magnetyczna, płyta winylowa, płyta CD, • zna światowe i polskie firmy fonograficzne • projektuje okładkę płyty CD • ocenia naganniezjawisko piractwa fonograficznego	• edytuje i przetwarza materiał dźwiękowy, • zapisuje materiał dźwiękowy w różnych formatach, • posługuje się podstawową terminologią związaną z realizacją dźwięku, • analizuje materiał dźwiękowy pod względem brzmienia i jakości dźwięku, • wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności związane z realizacją dźwięku dotworzenia audycji muzycznych, video clipów, szkolnych przedstawień teatralnych i uatrakcyjnienia imprez szkolnych	urządzenia do zapisu i odtwarzania dźwięku (gramofon, magnetofon, odtwarzacz płyt CD, odtwarzacz MP3) lub ich zdjęcia, nośniki dźwięku (płyta winylowa, taśma magnetyczna, płytaCD), mikrofon, kartka papieru, kredki szkolne, flamastry CD), mikrofon, kartka papieru, kredki szkolne, flamastry

				wyraża swoją opinię na temat wysłuchanej muzyki wykazując postawę tolerancji wobec twórczości różnych artystów		
29.	Zapisywanie i odtwarzanie dźwięku	omówienie budowy i działania urządzeń do utrwalania i odtwarzania dźwięku poznanie technicznych możliwości odtwarzania struktur dźwiękowych za pomocą najnowszych urządzeń elektroakustycznych poznanie rynku fonograficznego, zjawisko piractwa fonograficznego projektowanie okładki płyty CD ulubionego wykonawcy muzycznego	II. 4.1 II. 9	nagrywa dźwięki/ muzykę przy pomocy dostępnych urządzeń do zapisu i odtwarzania dźwięków poznaje historię urządzeń do zapisu i odtwarzania dźwięku (fonograf, gramofon, magnetofon, odtwarzacz płyt CD, urządzenia mp3) wymienia różne rodzaje nośników dźwięku: taśma magnetyczna, płyta winylowa, płyta CD, zna światowe i polskie firmy fonograficzne projektuje okładkę płyty CD ocenia naganniezjawisko piractwa fonograficznego	edytuje i przetwarza materiał dźwiękowy, zapisuje materiał dźwiękowy w różnych formatach, posługuje się podstawową terminologią związaną z realizacją dźwięku, analizuje materiał dźwiękowy pod względem brzmienia i jakości dźwięku, wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności związane z realizacją dźwięku dotworzenia audycji muzycznych, video clipów, szkolnych przedstawień teatralnych i uatrakcyjnienia imprez szkolnych	urządzenia do zapisu i odtwarzania dźwięku (gramofon, magnetofon, odtwarzacz płyt CD, odtwarzacz MP3) lub ich zdjęcia, nośniki dźwięku (płyta winylowa, taśma magnetyczna, płyta CD), mikrofon, kartka papieru, kredki szkolne, flamastry CD), mikrofon, kartka papieru, kredki szkolne, flamastry

30.	Śpiewające kabarety. Nauka piosenki <i>Wakacje</i>	• nauka piosenki <i>Wakacje</i> z repertuaru kabaretu OT.TO • słuchanie popularnych piosenek kabaretowych • zapoznanie z historią polskiej sceny kabaretowej.	I. 1.1 I. 1.3 I. 4.1 I. 4.2 I. 4.3 II. 4.1 III. 1 III. 2	• śpiewa w zespole piosenkę <i>Wakacje</i> • wie, jaką formą sceniczną jest kabaret, wymienia nazwy wybranych kabaretów • z zainteresowaniem słucha piosenek kabaretowych • nuci znane melodie ze scen słynnych kabaretów polskich.	• śpiewa solo piosenkę <i>Wakacje</i>, starając się oddać głosem i ruchem jej żartobliwy charakter • analizuje teksty i muzykę piosenek kabaretowych • wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat polskiej sceny kabaretowej.	zapis nutowy piosenki <i>Wakacje</i> z repertuaru kabaretu OT.TO, nagrania wybranych piosenek kabaretowych, odtwarzacz płyt CD.

Ważne kryteria oceniania na zajęciach muzyki w szkole podstawowej

Ocena wyników nauczania w przedmiocie „muzyka” jest szczególna ze względu na duże różnice uzdolnień uczniów. Uwzględnia się realne osiągnięcia ucznia oraz jego podstawę wobec stawianych zadań i pracę wkładaną w ich wykonanie.

Nauczyciel, dokonując oceny osiągnięć uczniów bierze pod uwagę przede wszystkim:

- poziom uzdolnień i predyspozycji ucznia,
- indywidualny wkład pracy ucznia, potrzebny do realizacji określonych działań
- postawę i zaangażowanie ucznia wobec stawianych mu zadań,
- postawę ucznia wobec dóbr kultury i wytworów sztuki,
- podejmowanie przez ucznia dodatkowych zadań muzycznych, włączanie się w życie szkoły i środowiska,
- uczestnictwo ucznia w zajęciach,
- umiejętność formułowania przez niego problemów, wyciągania wniosków,
- poszukiwanie własnych rozwiązań, obronę własnego poglądu.
 - uzyskany poziom wiedzy i umiejętności.

Zasady oceniania aktywności na lekcjach:

Uczeń otrzymuje „+” z aktywności na lekcji za:

- poprawne i szybkie rozwiązanie bieżącego problemu, podejmowanie merytorycznej dyskusji,
- przygotowanie dodatkowych materiałów do lekcji,
- wykazanie się szczególnymi wiadomościami lub umiejętnościami,
- pomoc kolegom w przyswajaniu wiedzy i umiejętności muzycznych,

Uczeń otrzymuje „-” za brak aktywności na lekcji, gdy:

- nie posiada materiałów potrzebnych do zajęć,
- nie podejmuje działań twórczych,
- zajmuje się na lekcji czynnościami niezwiązanymi z realizowanym tematem, nie przestrzega regulaminu pracowni.

Trzy minusy kwalifikują do otrzymania oceny niedostatecznej; Trzy plusy kwalifikują do otrzymania oceny bardzo dobrej.

W każdym semestrze uczeń:

śpiewa na ocenę 2 - 4 piosenki na pamięć w grupie wynikające z planu pracy, w terminie dwóch tygodni od jej poznania na ocenę bardzo dobrą, zaś śpiew solo, w terminie jednego tygodnia od jej poznania - na celujący wykonuje 1 - 2 utwory na dzwonek chromatycznych z nut, posługując się nazwami literowymi dźwięków.

Wykonanie utworu z pamięci na lekcji wprowadzającej ten utwór kwalifikuje ucznia do otrzymania częściowej oceny celującej,

otrzymuje oceny za odpowiedzi ustne i pisemne oraz zadania domowe, prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy,

ocenę celującą śródroczną i roczną mogą uzyskać uczniowie biorący udział w konkursach muzycznych oraz wykazujący umiejętność gry na instrumencie i biorący udział w szkolnym koncercie pn. "Żywa lekcja muzyki"

jeden raz może zgłosić „np.”